

Marko Mäetamme edu USA kunstimessil

Kunstnik räägib, et ta kartis vägivallateemalise näitusega Miamisse minna, kuid ehmatav oli hoopiski seal kogetud soe vastuvõtt. lk 12

LAUPÄEVAL, 19. JAANUARIL
SAABUB MÜÜGILE

„NOOR
PENSIONÄR”

VAID
4,99€
FILM!

+1,15 €
PÄEVALEHE
VÕI LP EEST

Info ja tellimine:
eestifilm.epl.ee

ST. PATRICK'S

Soe rabarberi-õunakook
jäätisega

200

MÕISTLIKU HINNAGA SÖÖGIKOHAD
TALLINNA KESKLINNAS

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 13 | REEDE, 18. JAANUAR 2013

●●● ajaleht.epl.ee

Foto: Ahto Soosaru

Haapsalu Iloni Imedemaa on liiga tõsine

Eile Tallinna lastehaigla toetusfondi konverentsil esinenud Eesti päritolu kunstnik **Ilon Wikland** räägib intervjuus, et ei pea Haapsallu rajatud temanimelist muuseumi kuigi lastesõbralikuks. Suvel lubab ta Haapsalu uuesti üle vaadata. lk 6–7

Paljud buumiaja majade elanikud riskivad trahviga

Kui riigikontroll 2011. aasta kevadel viie Tallinna ja kolme Tartu linnaga piirneva valla ehitustegevust auditeeris, selgus, et 85 uusehitiste seast valitud majast 48 ehk enam kui pooled olid ehitatud ilma ehitusloata või ei suutnud omavalitsus ehitusluba leida.

Kui olukorda poole aasta pärast kontrolliti, selgus, et ebaseaduslikult kerkinud ehi-

tistest vaid veerandi puhul olid omavalitsused alustanud menetlust rikkumise tuvastamiseks ja paljude ehitiste puhul ei olnud vaevunud isegi ehitise omanikuga ühendust võtma.

Kasutusloata majade hulk on veel palju suurem, sest loata püstitatud majadele lisanduvad need, mis on halvasti ehitatud ja millele ei saa puuduste tõttu kasutusluba anda.

Buumiaja suured ehitustandardid on veel aastaid hiljem täis maju, mille ohutus pole tagatud ja milles elamine on seetõttu sulaselge seadusrikkumine. Kui arendajal on õnnestunud korterid varakult maha müüa, pole kasutusloa puudumine enam tema mure – loa peavad hankima uued korterioomanikud. Sama äriskeem on kasutusel praegugi, sest kasu-

tusloata kinnisvara müümine pole keelatud. Ostjale jääb risk, et võib-olla ta ei saagi soetatud korterisse elama asuda.

Tallinna linnaplaneerimise ameti kinnitusel pealinnas olukord paraneb. „Väljastatud kasutuslubade arv on võrreldes 2011. aastaga kasvanud kolmandiku võrra. Eelkõige on see tingitud inimeste teadlikkuse kasvust ning inimesed ei ole nõus enam omandama korterit või eramut, millel puudub kasutusluba,” ütles ameti juht Anu Hallik-Jürgenstein. ● Sellest, kuidas pahaaimamatud korteristjad pigisse jäävad, loe lk 2–3.

Riigikohus: firma faktiliseks juhtimiseks ei pea olema juhatuses

●●Minister Keit Pentus-Rosimannus kinnitab endistviisi, et pole oma isale kuuluvas OÜ-s Autorollo ühtegi tehingut teinud.

●●IP-aadress näitab, et Autorollo tehinguid tehti ka riigikogu tule müüri tagant.

●●2007. aastal leidis riigikohus, et seaduses ega kohtuotsuses pole võimalik täielikult loetleda, mis on äriühingu juhtimine. Seega: faktilise juhtimise jaoks ei pea firma juhatusse kuuluma. lk 4

JUHTKIRI

Pentuste maine pesemisest

Need, kes peaksid mäletama, võiksid mälu värskendada, kommenteeris peaminister Andrus Ansip eile VEB Fondi teemat ja tunnistas, et usaldas 1990. aastate Eesti Panka liiga palju. Poolteist kuud laagerdunud Autorollo loo puhul aga püsib Ansip parteikaaslast ja keskkonnaministrit Keit Pentus-Rosimannust usaldaval seisukohal.

Esialgu on Pentuste leeril süüdistuste pareerimiseks olemas hea ettekääne: nemad ei ole hagi näinud. See ettekääne võib varsti ära langeda, sest tegelikult on hagi ju olemas. Kui Tallinna ringkonnakohus rahuldab Autorollo pankrotitoimkonna esimehe Ingmar Pärna – 12 aastat võlanõuetega tegelenud mehe – taotluse vabastada hagejad riigilõivust, saadab kohus hagi ka Pentustele.

Kui kohus ikkagi nõuab riigilõivu, siis tuleb Pärnal otsustada, kas tasub panustada ligi 5000 eurot riigilõivu kohtuasja, mille edukas lõpus (nõuete tasumises) ta ette kindel olla ei saa. Kui panustab, on see kindel märk, et lugu on enamat kui paljas väljapressimine, millega Pentused väidavad tegu olevat.

Üks asi, mille üle kohtus vaidluseks läheb, on see, kas Keit Pentus-Rosimannus ja Rain Rosimannus vastutavad Autorollos toimunu eest. Ajakirjandusse tilgutatud Pentus-Rosimannuse e-kirjad ja väide riigikogu arvuti kaudu tehtud pangatehingutest (mille kohta küll nii Keit

kui ka Rain ütlevad, et nemad ei teinud ega tea midagi) näitavad, et teatud määral nad Autorollo asju ajasid. Aga Autorollo juhtimise osalemisena ei pruugi kohus seda tõlgendada.

Ent isegi juhul, kui hagi jääb esitamata,

jäävad päevakorda mõned faktid, mis nõuavad sisukamat selgitust, kui Pentuste leer seni on andnud. Esiteks 2010. aastal sõlmitud kahe ja ühe miljoni krooni suurusel laenulepingud. Üks laenu saajaks nimetatuid ütles, et ta ei ole seda saanud, teine väidab, et ei mäleta sellega seotud üksikasju. Selliseid tehinguid teevad tavaliselt ettevõtjad, kes hiilivad maksudest kõrvale või võtavad pankrotiohtu sattunud ettevõttest viimast.

Teiseks, 575 000 euro suurust laenu, mille Väino Pentus 2008. aastal Autorollo ostmiseks Swedbankist sai, garanteeris 75% ulatuses riiklik agentuur Kredex, kuigi Autorollo ei olnud seda tüüpi ettevõtte, mille ostmiseks võetava ulja laenu garanteerimist temalt ootaks. Kredex on pangasaladusele viidates keeldunud otsust selgitamast.

Vähemasti neile hämaratele episoodidele peaksid Rosimannus ja Pentus-Rosimannus põhjaliku ja viisaka selgituse organiseerima, kui tahavad, et avalik arvamus nad õigeks mõistaks. **•**

REPLIIK

Elioni vabandus on odav

Ligi kaks ööpäeva nõrritas inimesi Elioni rike. Kui klient on maksnud, siis soovib ta saada teenust või kompensatsiooni. Vaatasin huviga, mis kuldaväärt filmid on Elion valinud nende kaheksa hulka, mida pakutakse televaatajale vabanduseks kuu lõpuni tasuta vaadata. Need filmid on ajavahemikust 2004–2011, paar Vene filmi, paar Prantsuse oma ja näpuotsaga Hollywoodi. Valik on aegunud, ükslaine ja igav, ammu on need filmid telejaamade programmi-destki läbi käinud, ei mingit üllatust ega värskeimat kraami. Niisugune „vabandus“ on plass ja jätab mulje, et Elionil on suva sellest, kas klient on rahul. Tasuta pakutavad filmid on juhuslik sodi, parim-enne-tähtaja ületanud kraam, mis korraliku vabanduse mõõtu välja ei anna. **• Margit Adorf**

Lk 10: Peter Singer maade kokkuostmisest arengumaades

TERRAS KUTSUS NATO LIITLASED KEVADTORMILE

Kaitseväe juhataja brigaadi-kindral Riho Terras tegi Brüsselis NATO sõjalise komitee istungil liitlaste koostöö säilitamist arutades ettepaneku osaleda üksteise riigisisestel õppustel ja kor-

raldada regulaarselt ulatuslikke ühisõppusi ning kutsus liitlasi osalema Eesti suurimal õppusel Kevadtorm. Ühtlasi kinnitas ta Eesti valmisolekut osaleda NATO reageerimisjõududes. **Delfi**

TULEKUL ON KRÕBE KÜLM

EMHI teatel toob kõrgrõhkkond homme vaikselt ja väga külma ilma. Pärnu–Kunda joonest ida pool on öösel oodata 20–25 külmaakraadi, selge taeva korral mõni kraad rohkemgi. **EPL**

Kasutusloata korteri müük viis arendaja ja ostja kohtusse

Kasutusloata korterite müümist ei keela arendajale keegi. Kuid sinna sinisilmselt elama asunud ostjast saab kohe seadusrikkuja.

Kinnisvaraarendaja väitel polegi võimalik ehitada, kui kasutusloata kortereid ette maha ei müü, sest sel juhul oleks vaja omakapitali.

Buumiaegsete majade puhul on ohutust kinnitava kasutusloa puudumine pigem reegel kui erand. Inimesed ootavad lahendust aastaid.

Tuuli Jõesaar

tuuli.joesaar@epL.ee

Algas lk 1

Kui ostate auto, oleks mõeldamatu, et teile antakse üle poolik sõiduk, millel puuduvad näiteks turvapadjad, suunatud ja signalisatsioon, ning müüja selgitaks, et kavatseb need hiljem külge panna. Kuidas saab klient kindel olla, et müüja tuleb veel tagantjärele tulesid paigaldama, kui tal on kogu raha juba käes? Või kui tulebki, siis ei tohi ju vahepeal autoga sõita, sest olulised osad on puudu. Autoäris mõeldamatu ärimudel toimib aga edukalt kinnisvaraäris, nagu koges tallinlane Ildar Halilov.

Halilov kogus paar aastat raha, et endale korter osta. Kui sissemakseks vajalik raha koos, langes valik Astangu tänaval asuval uuele kortermajale. Arenduse kodulehel oli ilus kirjeldus, kohal käies tundus kõik valmimisjärgus korteri kohta kena. Halilov lõi arendaja Miroslav Berezovskiga käed ja tasus sissemakse. Jutt jäi nii, et korter antakse üle novembri lõpus, kui kõik kenasti valmis on. Kui ta läks maaklerilt korterit kätte saama, lõi aga külm jutt mööda selga alla: „Korteri ühel rõdul polnud piiret, põrandal olid liistud puudu, lisaks muid puudusi.”

Häirekell hakkas helisema

Halilov võttis appi juristi, kes soovitas ehitusregistrist vaadata, kas maja paberitega on ikka kõik korras. Seal selgus, et majal ei ole kasutusloa, mis tähendab, et seal ei tohi elada – omavalitsus võib selle eest trahvi teha. „Kasutusloa puudumisest ei teavitanud mind ei notar ega maakler, arendaja just rääkimata,” kinnitab Hali-

lov. Tema peas hakkas helisema häirekell – seda enam, et kaksikmaja teisele hoonele olid lõpuks pidanud kasutusloa taotlema korterite omanikud ise. Halilov saatis advokaadi abiga järelepärimise ja sai teada, et kasutusloa polnud tema majale veel taotlenud hakatudki.

„Tahtsin lepingust taganeda, kuna igasugune usaldus oli kadunud. Ma ei taha elada majas, kus ma ametlikult elada ei tohi. Oma valitsus võib selle eest trahvi teha. Tean, et seda pole tehtud, aga seadusega on see võimalus olemas. Samuti kindlustus – kui kindlustan ja midagi juhtub, saab kindlustusfirma kohtus kahjunõude vaidlustada, et sa ei tohi seal majas eladagi, mis sa siin veel hüvitist nõuad!” põhjendas Halilov.

Ta teatas juristi vahendusel Berezovskile, et tahab ettemakset tagasi, ja palkas nõude põhjendamiseks ka ehituseksperti. OÜ Ehitusekspertii si ekspert Lembit Sõmer võttis asja töösse ja sedastas: hoone ei ole valmis, ehituskvaliteedis esineb puudusi ja tagatipuks ei olnud arendaja esitanud kogu ehitusdokumentatsiooni.

Selle peale otsustas Halilov, et peab iga hinna eest pääsema sellesse majja korteri ostmisest.

Kui korterid on maha müü-
dud, peavad kasutusloa
hankima uued omanikud.

Legalia advokaadibüroost palgatud advokaat Henrik Kirsimäe aitas koostada hagi, mis on praeguseks Harju maakohut menetluses. Kui alguses tahtis Halilov arendajalt väl-

ja nõuda vaid ettemakse, siis pärast ehitusvigade ilmnemist soovib ta arendajalt nõuda ka ekspertiisikuludid ja tühja läinud notaritasu. Kuni kohtuasi kestab, on sissemakse raha endiselt Berezovski valduses.

Kevadeks on valmis...

Astangu majade arendaja Miroslav Berezovski näeb asja teise pilguga. Ta kinnitab, et maakler teavitas Halilovit kasutusloa puudumisest. Samuti on tema sõnul mitte üksnes normaalne, vaid lausa ainumõeldav, et korterid müüakse maha enne kasutusloa saamist, kui elanikud tegelikult veel sisse kolida ei tohi ja võimalikud ehitusvead pole esile tulnud. Teistmoodi tema kinnitustel teha ei saavatki, sest siis peaks ehitajal olema suurem omakapital.

„Selleks et kortereid müüma hakata alles siis, kui kasutusloa saadud, tuleks maja

Peetri aleviku Vahtra tee majades elavad inimesed ammu sees ja on ka Rae valla elanikud registreeritud, kuigi seaduse järgi on needki majad elamiskõlbmatud.

Foto: Rauno Volmar

VALLAMAJA JÄI E-POSTITA

Elioni sidekatkestus peatas alates teisipäeva õhtust kogu Jõe-lähtme vallavalitsuse elektrooni-lise kirjavahetuse ja kõik kirjad ei olnud eilseks veel adressaatide-ni jõudnud. **Delfi**

VARAS PEATATI RELVAGA

Üleeile õhtul pidasid politsei-ni-kud teenistusrelva kasutades kinni Ristiku ja Mulla tänava-kandis kirvega jooksnud mehe. Selgus, et ta oli põgenenud pärast varguselt tabamist. **Delfi**

TUUMAENERGIA

14% eestlasi toetab tuuma-energiat, selgus Eestis korralda-tud Eurobaromeetri küsitlusest. Järgmise 30 aasta prioriteedina

toetas 58% küsitletuid taastuv-energiat, 25% energiatõhususe meetmeid ja 14% tuumaenergiat. Praegu kasutusel olevat põlevkivi-energeetikat pooldas vaid seitse protsenti vastanuid. **Maaleht**

LOHAKAS BUSSIJUHT

Üleeile jäi 27-aastane naine bussijuhi tähelepanematuses tõttu Tallinnas Mahtra peatuses jalgpidi ukse vahele ja lohises bussiga kaasa. Kannatanu viidi Ida-Tallinna keskhaiglasse. **Delfi**

Eesti Päevaleht

Täna digilehes

●●● 91 aastat tegutsenud Briti muusika- ja meelelahutus-poodide kett HMV varises finantsraskustes kokku.

●●● Nokias on koondamised.

Ildar Halilov ostis Tallinnas Astangule korteri, mis ehitusjärgus tundus kena, aga juba korteri üleandmisel ilmnestid puudused ja elada ta seal ei tohigi.

Foto: Karin Kaljuläte

enne valmis ehitada. See oleks keeruline, sest kui mitte 100%, siis 95% ehitustest finantseerib mingi finantsasutus. Pank aga ei finantseeri kunagi 100%. Sul peab olema kas omafinantseering või siis nõutakse, et pead mingi koguse enne maha müüma panga riski maandamiseks,” selgitas Berezovski.

Arendaja nentis, et sellise ärimudeli korral on ostjate hirm põhjendatud, sest buumiaegsete pankrotistunud ja ostjad hätta jätnud arendajate näited on veel kõigil meeles. Ühtlasi kinnitas ta, et tema puhul polevat hirmu: ta teeb puudulikud tööd kindlasti ära ja taotleb peatselt ka kasutusloa.

„Kevadeks on maja valmis. Kasutusloa taotlemise paberid anname sisse juba varem. Mil-lal need ära menetletakse, see on juba ametnike rida. Maja osas anname omalt poolt kaheaastase garantii,” lubas ta.

Tõesti, chitusseadus nõuab, et uuele hoonetele peab andma kaks aastat garantiid. Tallin-na tehnikaülikooli mullune uuring näitas, et 84% uus-elamuid antakse tellijale üle ehitusvigadega. Siis algavad ki garantiitööd, mis paljudel juhtudel nõuavad garantii korduvat pikendamist. Vigasid parandamata ja garanteeritud ohutuseta maja kasutus-luba ei saa.

Seni elavad sinisilmsed korteristjad korterites, mille kva-

liteet ja ohutus pole tagatud ning milles nad seaduse järgi elada ei tohi.

Kas tõesti pole võimalik maja valmis ehitada ja alles siis, kui kõik korras ja kasutusluba olemas, korterid maha müüa? „On ole-mas ideaalmaalil. Aga täna on situatsioon selline, nagu on. Mul ei ole keelatud neid kortereid müüa. Ma ei tee midagi kriminaalset,” vastas Berezovski. Tõsi ta on, sea-dus tal kasutusloata kortereid müüa ei keela. Seadusrikku-jad on ostjad, kui nad kalli raha eest ostetud kasutusloa-ta korteritesse sisse kolivad. Ja ostjaid leidub: Berezovski 50 korteriga majast on ligi 30 korterit juba müüdud.

Probleem püsib aastaid

Loomulikult pole Miroslav Berezovski ainus kasutusloata majades kortereid müüv arendaja. Neid on palju. Järgmine näide on pärit Rae vallast Peetri alevikust Knoke kinnis-varaarendusest Vahtra teelt.

„Juba aastaid on elanikud sees, kuid majadel endi-selt puudub kasutusluba, sest kohalik omavalitsus ei anna kasutusluba, kuna olu-lised tööd on teostamata, kuid samas kirjutab vald elanikke hea meelega ka kasutusloa-ta majadesse sisse – rahaline kasu omavalitsuse tuludesse laekuvate maksude näol on vast piisavaks motivatsioo-

KOMMENTAAR

Kohtulahend võib tulla alles eeloleval sügisel

Henrik Kirsimäe

kohtus Ildar Halilovit esindav Legalia õigusbüroo advokaat

Kohtuasja tulemuse kohta on raske midagi prognoosida. Kohtutel on saja päeva reegel, selle aja raames üritatakse asi ära lahendada, aga praktika on näidanud, et see võib asja keerukusest lähtuvalt kauem kesta. Ise usun, et sellega võib minna kuni kuus kuud. Arvestades, et suvel tulevad puhkused vahele, võib esimese astme kohtu lahendus jääda ka septembrisse-oktoobrisse.

Enda kogemusest võin öelda, et sarnaste kaasuste puhul on pärast kohtusse pöördumist otsinud vastaspool kompromissi. Üldjuhul soovitavad ka kohtud esimesena kompromissi, aga antud juhul on minul tunne, et poolte vahel on tekkinud tugevad pinged ja erimeelsused, mis teevad kompromissi saavutamise raskeks.

niks,” rääkis Peetri aleviku elanik Kaur (tegelik nimi toime-tusele teada – T. J.).

Talle teeb muret, et vähe sel-lest, et arendaja ennast kasu-tusloa puudumisest häirida ei lase – ka vald ei taha sekku-da. „Saadetud on küll märgu-kiri arendajale, sest tähtjaks lubatud tööd on tegemata, kuid edasi menetlus sealt ei lähe. Viimases kontaktis valla ehitusspetsialistiga oli kuulda üsna veidraid väiteid alates sel-lest, kuidas vald on nõus elu-koha majadesse registreerimisega inimestele „vastu tulema”

32 000-eurose trahviga. Ähvar-dusena võis vallaelanik tõlgen-dada sellesama seadusepüga-la tutvustamist, märkis Ohov.

Konkreetsete majade kohta ütles ehitusspetsialist, et kasu-tusluba pole antud, kuna seda pole taotletudki. „Uue korte-ri omanik pöördus valla poo-le küsimusega, miks puudu-vad Vahtra tee 5, 6 ja 7 korter-elamutel kasutusload, kuigi ostu-müügilepingus oli mär-gitud, et kasutusloa hangib müüja. Vastus kodanikule oli järgmine: keegi ei ole kasutus-lubasid kunagi taotlenud – kui

ei ole taotlust, ei ole ka midagi menetle-da,” selgitas Ohov.

Trahvimäära-de suuruse vahest nähtub, et arenda-jal on kasulik korte-rid võimalikult

Kasutusloata korteri oma-nikku võib trahvida 1200, arendajat 32 000 euroga.

(inimesed saavad seal oma asju hoida), kuni selleni välja, et ähvardati hakata õhtuti maja-de ümber vaatamas käima, mil-listes akendes tuli põleb, ja vas-tavalt trahvi tegema selle eest, et inimesed elavad kasutuslu-badeta majades,” selgitas ta.

Rae valla ehitusspetsialist Einar Ohov kinnitas, et keda-gi pole ähvardatud ja ka trah-vi pole kellelegi tehtud, kui-gi seadus seda võimaldaks. Kasutusloa puudumise eest saab füüsilist isikut (korte-ri omanikku) karistada kuni 1200-eurose trahviga ja juriidilist isikut (arendajat) kuni

ruttu maha müüa, et ei peaks hakkama omavalitsusega kasu-tusloa pärast sõdima. Niipea kui kõik korterid on müü-dud, langeb kasutusloa han-kimise kohustus uutele oma-nikele. See aga on suur ette-võtmine: peale taotluse tuleb esitada ka ehitusprojekt, ehi-tamise tehnilised dokumendid ja ehitise tehnosüsteemide teh-nilise kontrolli dokumendid. Kui need ei vasta nõuetele või on arendaja pankrotti läinud ja koos dokumentidega nelja tuule poole kadunud, on korte-rite omanikud üsna õnnetus seisukorras. ●

Ühiskaardi süsteemi vead püütakse maha vaikida

Linnavalitsus ja ühiskaardi infosüsteemi haldav Ühendatud Piletite AS püüavad piletisüsteemi turvaaukudest rääkimist taunida ja selle tõsidust tegelikkusest väiksemaks mängida.

Ühendatud Piletite AS-i tegevjuhi Kristjan Konksu eile tehtud avalduse põhjal sisal-dab 15. jaanuaril Eesti Päeva-lehes ilmunud artikkel valeväi-teid, kuid samal ajal ei lükka Konks ühtki väidet ümber.

„Kui kaardi kaaperdaja vormistab enda nimele võõra kaardi, millel on piletiostmi-seks raha, siis jätab ta endast jälje, mis on 100% tuvastatav ja hiljem kohtu poolt karis-tatav. Pole kuigi arukas tegu varastada 10 eurot, kui vargu-se eeldusena tuleb maha jät-ta enda isikukood. Me oleme opereerinud ID-piletit küm-me aastat. Selle aja jooksul on paar mobiiltelefoni varas-tanud „nupumeest” ostnud endale varastatud mobiiltele-foniga ID-pileti. Nii on varas ennast ise tuvastanud ja polit-sei on nad vastutusele võt-nud,” teatas Konks.

Veaohtlik ja riskantne

Nimetatud artiklis aga näi-tasime, kuidas rahaga laetud kaarti saab isikustada üks-kõik kelle nimele nii, et kur-jategija end tuvastama ei pea. Kaardi saab isikustada tankis-ti, suvalise asotsiaali või paha-aimamatu sõbra või sugula-se nimele. Kuigi kurjategi-ja pole sel juhul tuvastatav, peavad Ühendatud Piletite AS ja Tallinna linnavalitsus suuremaks probleemiks tee-ma püstitamist kui reaalseid turvarisike.

Samuti ei pööranud Ühen-datud Piletite AS tähelepanu kahele ajakirjanduses avasta-tud tõsisemale veale, mille tõttu olid veebilehel avalikult näh-tavad kaardiomanike andmed ja sajad tuhanded ühiskaarti-dega tehtud tehingud.

Kõik Eesti Päevalehte kon-sulteenud arvutiturbespet-sialistid on üksteisest sõltuma-tult hinnanud piletisüsteemi veaohtlikuks ja riskantseks ning pidanud kohatuks Ühen-datud Piletite AS-i suhtumist, millega jäetakse turvaau-gud teadlikult süsteemi sisse ja karistatakse neist rääkijaid ja nende kasutajaid.

Eesti Päevaleht jätkab kontrollitud infol põhineva-te artiklite avaldamist, mis näitavad kodanike ja linlas-te andmete eaturvalist käit-lemist või ohtu seadmist. ● **Hans Lõugas**

Kohtulahend kõigutab Pentus-Rosimannuse argumenti Autorollo juhtimise kohta

Riigikohus on ühes lahendis leidnud, et firma juhtimiseks ei pea kuuluma ettevõtte juhatusse.

Urmas Jaagant, Risto Vesikioja
uudised@ep.ee

Keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus on kinnitanud Autorollo skandaali puhkemisest alates, et tema ei ole oma isa Väino Pentuse pankrotistunud firma juhtimises osalenud. Ta on Eesti Päevalehele kinnitanud, et ei ole teinud ega otsustanud OÜ Autorollos ühtegi tehingut ega olekski saanud seda teha, sest ta pole kunagi olnud ettevõtte juhatuse liige ega omanik.

Sedasama kinnitas ta Delfile eilegi – kirjad, mis hiljuti avalikkuse ette jõudsid ja milles ta andis muu hulgas justkui juhtivaid korraldusi, tema seotust firma juhtimisega ei tõesta. „Need (kirjad – toim) on pärit mu isa väga keerulisest perioodist. Ma ei ole kunagi eitanud, et olen oma isa tütar. Olen teda toetanud ajal, kui tal oli väga raske. See ongi kogu minu seos,” sõnas Pentus-Rosimannus.

Nõunik sõlmis lepinguid

Juhtumi keskmesse on seega kerkinud küsimus, milles õigupoolest väljendub ühe äriühingu juhtimine. Kas firma juhtimiseks peab kuuluma selle juhatusse? Ühes aastatetaguses kohtuvaidluses on riigiko-

hus esitanud oma seisukoha, mida firma juhtimine endast kujutab.

2007. aastal sai ühe piimatööstuse juhatusse kuulunud isik karistuseks muu hulgas keelu töötada aasta aega äriühingu juhi või juriidilise isiku juhtorgani liikmena. Ta vormistati firmas juhatuse nõunikuks. Süüdistuse järgi jätkas ta firma faktilist juhtimist, sõlmis töölepinguid, väljastas volitusi, andis lube sularaha väljamaksete tegemiseks jne.

Juhatusse mittekuulumine ei pruugi tähendada, et isik tegelikult firmat ei juhi.

Kaitsjad leidsid, et äriühingu juhtimine tähendab ühingu kui terviku tegevuse juhtimist, planeerimist, järelevalvet ja korraldamist. Juhtimine on suuremat laadi otsuste vastuvõtmine, mitte üksikute toimingute tegemine.

Riigikohus sellega ei nõustunud. „Seaduses ega kohtuotsuses ei ole võimalik anda

ammendavat tegevuste loetelu, mis võib olla käsitatav äriühingu juhtimisena,” leidis riigikohus. „Äriühingu juhtimise ainumääravaks kriteeriumiks ei saa lugeda isiku ametinimetust ega isegi seda, milliseid tehinguid või muid õigustoi- minguid isik äriühingu nimel või viimasega seoses teeb.”

Selles kohtuasjas jõudis kohus järeldusele, et süüdistatava ülesanded nõunikuna ei anna eraldivõetuna alust käsitada tema tegevust juhtimisena. Aga kui kohus vaatas tema tegeliku mõju ettevõtte juhtimisele ja tegevuse mahtu, siis leidis kohus, et ta oli nõunikuna võtnud faktiliselt

üle juhatuse funktsioonid.

Kuigi see kohtuasi on oma sisu poolest üpriski erinev kõigest, mida seni on teada Keit Pentus-Rosimannuse ja Autorollo seostest, ütles riigikohus siiski välja üldise põhimõtte: „Seaduses ega kohtuotsuses ei ole võimalik anda ammen-davat tegevuste loetelu, mis võib olla käsitatav äriühingu juhtimisena.”

Faktiliselt juhatusse mittekuulumine ei pruugi seega tähendada seda, et isik oma tegevusega firmat ei juhi. ●

Keit Pentus-Rosimannus kinnitas, et tema riigikogust Autorollo makseid ei teinud.

Foto: Ilmar Saabas

Eesti Ekspress: Autorollo tehingud tehti riigikogust

Eilne Eesti Ekspress kirjutas, et kohtule esitatud tõendi kohaselt tehti 2010. aasta mais Autorollo arvelt ülekandeid muu hulgas riigikogu arvutite kaudu, mida tõendab IP-aadress. Keit-Pentus Rosimannus ja Rain Rosimannus olid sel ajal saadikud ning Väino Pentus viibis väidetavalt haiglas.

IP-aadress on arvutite ja muude arvutivõrgu seadmete omavaheliseks suhtlemiseks vajalik unikaalne aadress, samamoodi kui maja- või telefoninumber või posti sihtnumber.

Eesti Päevalehte konsulteerinud IT-ekspert selgitas, et riigikogu võrk on püüdnud tulemüüri, millel on staatiline harva muudetav IP-aadress. Kui isik logib riigikogus netipanka, läbib info tulemüüri, millelt saab külge juba mainitud staatilise IP-aadressi.

Seega on ükskõik, kes Väino Pentuse pangakoodidega ülekandeid tegi, tema arvuti oli sel hetkel riigikogu tulemüüri taga, kas kaabli otsas või wifi-võrgus. Sellesse pääsemiseks tuleb teada parooli.

„Mina ühtegi Autorolloga tehtud kannet ei ole teinud ega ei oleks saanudki seda teha, see on fakt. [...] Neid tehinguid saavad teha ikkagi vaid juhatuse liikmed,” ütles eile Delfile keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus.

Kuidas ja kes siis tegi Autorollo makseid riigikogu arvutist? „Ma olen üsna kindel, et mingisugust suurt salapära siin ei ole. Nagu te mõistate, on siin käimas tsiviilvaidlus ja üsna rämpseks kiskuv kampaania,” kõlas ministri vastus.

Sotsiaalministeerium unustas laste ja perede organisatsioonid toetuseta

Riik vähendas ootamatult olulisel määral laste ja perede organisatsioonide rahastamist.

Kärt Anvelt
kart.anvelt@ep.ee

Laste ja perede õigusi ning heaolu edendavaid organisatsioone tabas halb üllatus, kui nad avastasid, et hasartmängumaksu nõukogu (HMN) möödunud aasta 17. detsembri otsusega on oluliselt vähendanud nende aastaprojektide rahastamist. Näiteks võrreldes 2012. aastaga vähenes Eesti

lasterikaste perede liidu aasta- projekti toetus 80%, MTÜ Lastekaitse Liidu toetus sotsiaalministeeriumilt HMN-i kaudu vähenes 48% ja Eesti kasu- perede liidule 2013. aastaks toetust ei eraldatudki.

„Otsustusprotsess on segane, puudub läbipaistvus. Praegune rahastamissüsteem paneb tugeva kahtluse alla laste ja perede valdkonda hõlmava laiapõhjalise võrgustikutöö jätkumise,” nentis Eesti lasterikaste perede liidu president Aage Öunap.

Ometi on riik aastaid rõhutanud laste ja perede tähtsust. Ka valitsuse tegevusprogram-

mis on kirjas, et pere- ja rahvastikupoliitika eesmärk on luua Eestist peresõbralik riik, kus inimesed soovivad hea meeleaga lapsi saada ja kasvatada. Eestkostekorraldused saatsid laiali ka pöördumise, paludes rahastamisotsus uuesti üle vaadata, ning taotlevad otsustavaid samme lähendavaks koostööks, et viia ellu laiahaardeline riiklik „Laste ja perede arengukava 2012–2020”.

Tuleb leida lahendus

„Olukorras, kus meie iive on juba mitu aastat järjest väga tõsiselt languses ning riigi prioriteet on selgelt lastega pered,

eriti paljulapselise pered, on selline olukord lihtsalt lubamatu,” kommenteeris rahastuse vähendamist riigikogu sotsiaalkomisjoni esimees Mar-

Eesti lasterikaste perede liidu toetus vähenes mullusega võrreldes 80% võrra.

gus Tsahkna. Tema sõnul tuleb HMN-il koos sotsiaalministeeriumiga leida kindlasti lahendus neile organisatsioonidele edasise toetuse tagamiseks.

Möödunud aastal vähenes

sündide arv võrreldes üle-eelmise aastaga 600 võrra. Juba üle-eelmisel aastal oli 1000 sündi vähem kui 2010. aastal.

HMN-i nõukogu esimees Lauri Luik ütles, et on järgmiseks esmaspäevaks, 21. jaanuariks kutsunud kokku nõukogu koosoleku, kus osalevad ka sotsiaalministeeriumi inimesed. „Siis on see valdkond meil uuesti laua peal ning arutame seda,” kinnitas Luik ja avaldas veendumust, et pärast seda arutelu on kõik osapooled rahul.

Sotsiaalministeeriumi sotsiaalala asekanter Aleksander Ljudvig nentis, et võrreldes 2012. aastaga vähenes tööpoolest mõnede organisatsioonide HMN-i vahenditest antav aastatoetus, kuid laste ja perede valdkonna rahastus terviku-

na ei vähene. Ljudvig viitas, et peale ühekordse aastataotluse on võimalik esitada HMN-i toetuse saamiseks 6391 euro ulatuses igakuiseid väikeprojekte taotlusi. „Seega saab 2013. aasta toetussummadele tervikuna otsa vaadata aasta lõpus. Oluline on arvestada, et lapsi ja peresid toetatakse ka läbi teiste valdkondade projektide,” märkis Ljudvig.

Sotsiaalministeeriumi kaudu HMN-i jõudnud projektid ja nende rahastamine on vaid osa riigi toest organisatsioonidele. „Näiteks lastekaitse liidu eraldati HMN-i kaudu 2013. aastaks sotsiaalministeeriumi ning haridus- ja teadusministeeriumi poolt kokku 186 000 eurot, lisaks toetab sotsiaalministeerium sama organisatsioonid riigieelarvelistest vahenditest 30 000 euroga,” kinnitas Ljudvig. ●

Peeter Pauneli (vasakul) ohvriks langes seitse vanainimest, kaaskohtualune Heikki Tiik aitas teda ühe varguse puhul.

Foto: Ahto Sooaru

Libakontrollija varastas vanuritelt tuhandeid eurosid

Piilumisega teada saadud

PIN-kood võimaldas

Peeter Paunelil pangakaardi tühjaks teha.

Dannar Leitmaa

dannar.leitmaa@epl.ee

Eile keskpäeval luges Harju maakohtu kohtunik Märt Toming ette karistuse Peeter Paunelile. Koos kaasosalise Heikki Tiigiga kohtupingis olnud Paunelit süüdistati muu hulgas hiliskevadel toime pandud seitsmes episoodis, kus kiilaspäine turske mees otsis ohvriteks üksi elavaid vanainimesi.

Paunel helistas vanainimese koduukse taga uksekella ja tutvustas end veemöödikute kontrollijana. Heausksed vanainimesed lubasid Pauneli koju, kuid näilise veemöödiku kontrollimise kõrval pani Paunel pihta ka korteriomani ke rahakotid. Saak jäi pahatihti alla saja euro, kuid korra suutis ta vanainimeselt kätte saada 4700 eurot. Seda küll mitte rahakotist, vaid pangakaardilt – paroolid sai Paunel teada poodides PIN-koode piiludes.

1. juunil tutvustas Paunel end 75-aastase vanaproua Mustamäe teel asuva korteri ukse taga veemöödikute kontrollijana ja haaras kaasa proua pangakaardi. Juba veerand tundi hiljem võttis ta proua arvelt välja 3100 eurot, mis oli päevalimiit. Järgmise päeva esimestel minutitel võttis kärsitu Paunel välja ülejäänud 1600 eurot.

Näited sellistest üritustest kuulduvad pidevalt politsei kõrvu. Viimasest ajast on teada juhtum Ida-Virumaalt, kus Sil-

lamäel tutvustas seni tabamata kurjategija end postiljoniina, kes tõi pensioni. Seejuures andis ta mitmele pensionäriale võltsitud 200-eurose, millest palus ülejääv raha endale tagasi anda. Üks ohver seejuures petisele 100-eurose ka andis.

Lääne prefektuuri pressiesindaja Hedy Tammelehe sõnul on politseil teateid veenäitude libavõtjate, vee kvaliteedi kontrollijate ja rahvaloenduse aegu libaloendajate kohta, kuid reaalseid ohvreid Lääne prefektuuri piirkonnas pole ette tulnud.

Inimesi hoiatatakse

„Oleme iga sellise info laekumise korral meedia kaudu inimesi teavitanud. Et inimesed alati küsiks töötöendit ja kui pakutavat teenust pole tellitud, siis pole ka vajadust võraid oma elamisse lasta,” lausus Tammeleht.

Nii hoiatas ka Põhja prefektuuri varavastaste kuritegude talituse Lääne teenistuse vanem Jan Lants Pauneli

tegutsemise ajal, et juhuslikku võõrast inimest pole mõttekas korterisse kutsuda, aga kui seda on tehtud, siis võiks tal silma peal hoida.

„Ka lahtisi ukse otsivate varaste meelissaak on esikupile jäetud rahakott või mobiiltelefon, mistõttu pole selliseid esemeid mõistlik ukse kõrval hoida. Samuti tuleks ukse lukustatuna hoida siis, kui ise parasjagu korteris viibitakse,” rääkis Lants. „Vee, elektrit või muude näitude kontrollija ei saabu enamasti ilma kutseta. Vähemalt ühistu kaudu peaks selliste käikude info ette teada olema.”

Paunel sai eile kõigi oma tegude eest karistuseks kahe aasta ja nelja kuu pikkuse vanglakaristuse.

Kuna kohus lahendas kriminaalasja lühimenetluses, siis kärbiti seda kolmandiku võrra. Nii et Paunel peab vanglas istuma kokku poolteist aastat. Samuti mõisteti talt välja kannatanute tsiviilhagid, sundraha ja kaitsjatasu. **•**

Sotsiaalamet soovib kõigil jääda eakatele vanematele heaks lapseks

Tallinna sotsiaalameti juhataja Vahur Keldrima sõnul on kõige valusamaks pettuseks vanainimeselt eluruumi väljapetmine.

„Levinud skeem on selline, et leitakse mõni üksik eakas, keda hakatakse abistama. Alguses usalduse võitmiseks natuke abistataksegi, siis hakatakse rääkima oma suurtest probleemidest, milles eakas saaks aidata,” tõi Keldrima näite. „Niimoodi sätitakse ennast eakale inimesele hoolitseva, aga hädasoleva tütre rol-

li ja seda ära kasutades saadakse kinnisvara omanikuks. Mõne aja pärast abistamisest loobutakse. Nõutakse, et tegelikud lapsed paneks nüüdseks varatu eaka omal kulul hooldekodusse või võtaks enda juurde või et kohalik omavalitsus annaks talle üürile sotsiaalpinna ja hooldaks edaspidi ise,” rääkis Keldrima. „See peaks olema hoiatuseks, et me oma vanematele ikka headeks lasteks jääksime ega laseks seda rolli kaaperdada.”

Koera piinamises süüdistatav sai õiguse

Pärnu maakohus mõistis Marge Arumäe (pildil) oma koera hooletusse jätmises ja piinamises teist korda õigeks. Leiti, et ta oli küll hooletu, kuid „ettevaatamatus” ei ole ühegi paragrahvi järgi karistatav.

Kohus asus eile seisukohale, et lemmiklooma pidajana ei näidanud Arumäe koera suhtes üles vajalikku hoolsust, mis oli tingitud tema tähelepanematusesest ja kohusetundetusest. Ühtlasi leidis kohus, et olenemata sellest, kas tegemist on kergemeelsuse või hooletuse vormis toime pandud teoga, ei ole ettevaatamatus karistus- seadustiku § 264 koosseisuline tunnus ja Arumäe kriminaalvastutusele võtmine on välistatud. Ühestki kohtuistungil vahetult uuritud tõendist ei tulenenud, et Arumäe oleks tegevusetusega pannud looma suhtes toime lubamatu teo julmal viisil. Riiklik süüdistaja ei ole veel otsustanud, kas kaebab kohtuotsuse edasi.

Prokuratuur süüdistas Arumäed selles, et ta jättis täitmata kohustuse hoolitseda pere seitsmeaastase saksa lambakoera Claudia tervise eest, mille tõttu loomal tekkis ulatuslik nahapõletik ja lihaskude kahjustus.

Süüdistuse kohaselt jättis Arumäe puhkusele sõites oma äsjapoeginud haige koera koos kutsikatega järelevalveta. Koerale tekkis emakapõletik ja ta vajanuks kohest ravi. **• Delfi**

Minister Paet kaalub topeltkodakondsuse lubamist

Välisminister Urmas Paet rääkis eile valitsuse pressikonverentsil, et sünnijärgsetele Eesti kodanikele tuleks lubada topeltkodakondsust. „Täna ja ka viimased 20 aastat on olnud reaalne olukord see, et enamikul Eesti kodanikel, kes elavad kusagil mujal, on topeltkodakondsus,” ütles Paet.

„Samas Eesti põhiseadus ütleb väga selgelt, et sünnijärgset kodakondsust ei saa kelleltki ära võtta. Ehk on ühelt poolt õiguslik vastuolu ja teisalt ka sisuliselt ma ei näe küll ühtki põhjust, miks Eesti peaks oma kaaskodanikke, kes alaliselt elavad mujal maailmas, hoidma stressiseisundis ja rääkima, et äkki nad ikka peaksid hakkama ühest kodakondsusest loobuma,” kinnitas Paet.

Välisministri sõnul on kogu maailmas topeltkodakondsuse lubamise trend. **• Delfi**

Ansip soovib VEB Fondiga seotuil mälu värskendada

Peaminister Andrus Ansip

tunnistab, et usaldas

omal ajal Eesti Panka

kaitstes seda liiga palju.

Kadri Paas, Erik Rand

uudised@epl.ee

Peaminister Andrus Ansip ütles eile valitsuse pressikonverentsil VEB Fondiga seotud küsimustele vastates, et need, kes peaksid VEB Fondi teemat mäletama, võiksid enda mälu värskendada.

Ansipi sõnul peaks selle üle, kas algatada VEB Fondi asjus uurimine, seisukoha võtma prokuratuur. Ta ei soovinud peaaegu ühelegi VEB Fondi kohta esitatud küsimusele vastata ega kommenteerida, kas keegi on siiski VEB Fondist raha saanud või miks pidi Eesti Pank 1995. aastal võltsitud kirja Venemaale saatma. „Oluline on see, et Eesti riigilt ei ole keegi raha riisunud. Fondis ei olnud raha. Seega ei saanud sealt ka raha kaduda,” kinnitas Ansip.

„Valeandmete esitamine, millega Eesti Pank hakkama sai, ei ole siiski aktsepteeritav,” rõhutas Ansip.

Ta lisas, et ettevõtete tippjuhid ei loe enamasti lõppdokumente allkirjastades neid sõna-sõnalt läbi. „Eesti Panga puhul, olen aru saanud, seda alusdokumenti... Ma ei olegi aru saanud, kas see alusdokument oli olemas või mitte... Teate, ma enam ei spekulatsioon nende teemadega,” lõpetas peaminister pressikonverentsi.

„Ka mina pean tunnista-

Andrus Ansip

ma, et usaldas 1990. aastatel Eesti Panka liigselt,” tunnistab Ansip. Peaminister Andrus Ansip ei taha nimelt Eesti Pangas avalikuks tulnud võltsimise peale mürki võtta, kuigi ta oli oktoobris Äripäeva ajakirjanikuga suheldes teatanud, et võib mürki võtta selle peale, et Eesti Pank ei ole midagi võltsinud.

Hoovad puuduvad

Nii Ansip kui ka rahandusminister Jürgen Ligi andsid mõista, et valitsusel puuduvad iga sugused hoovad, kuidas saada täpselt teada, mis 1990. aastatel Eesti Pangas toimus.

Eesti Panga nõukogu esimees Jaan Männik kinnitab, et reformierakondlased pole talle suure valeandmete esitamise paljastanud auditi põhjal survet avaldanud.

„Kogu see VEB-i asi pole ajalooliselt olnud Eesti Panga nõukogu laual. Nõukogu funktsioon on olla Eesti Panga järelevalve organ. Me ei juhi seda panku,” ütles Männik. **•**

Soome müüduim suvila!

hind alates 14 980 €

Meie poolt: soome suvila, paigaldusõpetus ja koosteejoonised.
Sinu poolt: maatükk, tööriistad ja kokkupanek!
Hinnale lisandub transport.

hinnal alates 928 €

Elumajad, suvilad, saunad, garaažid, soojuspumbad..., lisaks lai valik kaminaid.

Vaata ja vali toode meie kodulehelt:
www.ultimatemarket.com
www.omamajamarket.ee
info@omamajamarket.ee

Info! TEL 50 44188

Ilon Wikland:

Haapsalu peab Iloni Imedemaad palju rohkem tutvustama

Haapsalust pärit maailmakuulus kunstnik Ilon Wikland räägib Eesti Päevalehele oma soovist, et talle pühendatud muuseum oleks senisest palju lastesõbralikum ja külalislahkem. **Peagi** oma 83. sünnipäeva tähistav kunstnik kõneleb ka, kuidas ta on sunnitud oma autoriõiguste eest seisma.

Intervjuu

Andres Eilart
tegevtoimetaja

●●**Ilon, andsite värskelt välja lasteraamatu „Kullake”. Kas olete nüüd juba uued tööd käsile võtnud?**

Natuke liiga palju on tegemisi. Sügisel tuli välja kaks uut raamatut. Pärast seda olin nii väsinud, et ei tahtnud midagi teha. Mõtlesin, et nüüd puhkan. Aga ikkagi tulid uued asjad peale. Selline olen, pean alati midagi tegema.

●●**Mis tegemised teil päevakorral on?**

Pean oma firmas korraldama, et soovijad saaksid osta minu Astrid Lindgreni raamatute joonistusi. Mul on mõtteis ka uus raamat, aga see on suur töö ja vajab aega.

●●**Olen kuulnud, et olete aktiivne interneti- ja meilikasutaja. Jaa!**

●●**Kasutate arvutit päris iga päev?**

Jaa! Mitu aastat tagasi ütlesid sõbrad mulle, et Ilon, sa ei ole ju tehnikasõber, sa ei saa hakkama. (Naerab – A.E.) Ütlesin vastu, et MINA saan hakkama. Ma ei oska küll kõiki asju teha,

aga kasutan interneti ja meili iga päev.

Nii et olen üldiselt kursis maailmaasjadega. Loen ajalehte, kuulan raadiot, vaatan televisiooni. Maailmas on praegu raske. Vaadake kasvõi, mis toimub Süürias. Inimesed tapavad üksteist lõputult. Varsti ei ole enam kuskil rahu. See on väga raske aeg.

●●**Teie kodumaal Rootsis kipub majandus jäätuma. Kui palju seda argipäevas tajute?**

Paljud inimesed kaotavad tööd. Rootsis pole kaua nii palju töötuid olnud. Rootslased näevad nüüd, kuidas teiste maa-dega konkurents kasvab – ärid tehakse välismaale, kaupude tehakse välismaal, sest seal on soodsam.

●●**Teinekord tundub, et Rootsi on kuidagi tüdinenud heaoluühiskonna mudelist. On hakatud aru saama, et ei ole võimalik muu maailmaga paralleelselt ja omasoodu kulgeda.**

Arvan, et ei ole tüdinenud. Küll on Rootsis väga teistmoodi olnud, sest seal on olnud rahu üle 200 aasta. Rootslased ei tea, mis on raskused ja sõda. Kõik need maad Läänemere ümber on ju sõjas olnud, aga mitte Rootsi. See on rootslastele and-

nud tunde, et kõikjal on samamoodi. Aga see ei ole nõnda. Väga suur on vahe. Kui esimest korda Eestisse tagasi sain tulla, siis nägin, kui suur see on.

Noorematel on lihtsam, nad reisivad palju, hangivad internetist infot. Vanemate inimestega on teisiti. Kui Euroopa majanduses midagi muutub, siis see tuleb neile mõnes mõttes üllatusena, et sama juhtub ka Rootsis. Rootsi ei ole enam teistmoodi koht.

●●**Kuivõrd Eesti sündmustel silma peal hoiate?**

Mitte väga palju. Uudiseid ikka jälgin, aga mitte eriliselt. Mul on head sõbrad Eestis ja nende kaudu ikka kuulen asjades. Katsun nii teha, et mul oleks aeg-ajalt rahu. Minu töö on joonistamine ja keskendumine sellele. Mul on hetki, kui tahan täiesti üksi olla. Kui joonistan, siis ei vasta teinekord telefonilegi. Pean oma vaba aega väga kaitsma.

●●**Kuidas vaatate selle peale, et Eesti noored tükivad piiri taha, näiteks Rootsi? Tööle, kooli...**

Minu meelest on see väga hea. Tähtis on mõista, kuidas teised elavad. Reisimine üleüldse. Olen ise väga palju reisinud. Eesti kultuuriministee-

rium on mind oma näitustega saatnud paljudesse riikidesse.

Olen *giclée*-dega palju näitustel käinud, viimati Peterburis. Seal oli väljas mitu pilti Karlssonist. Venemaal armastatakse teda. Ilmselt on põhjus selles, et

Karlsson teeb, mida tahab.

●●**Paljud eesti suurkujud on Rootsis läbi murdnud, kuigi Rootsit kirjeldatakse vähemasti kujutava kunsti poolest kui erakordselt suletud ringi. Näiteks Rakverest pärit Otto Paju, kes on Stockholmis terve linnaosa planeerinud. Või Rootsi popkunsti rajaja Enno Hallek. Ja muidugi teie. Kui keeruline see on olnud?**

Mul on olnud võibolla teisiti, sest olin nii noor, kui Eestist lahkusin. Olin 14-aastane, kui vanaema mind laevaga Rootsi saatis. Õppisin väga kiirelt rootsi keele ära. Teadsin, et pean seda tegema. Ma ei uskunud, et saan kunagi vabasse Eestisse tagasi tulla. Mõtlesin, et minu elu hakkab olema siin – Rootsis. Käisin kunstikoolis, mul oli palju Rootsi sõpru, abiellusin rootslasega, tulin keskkonda sisse.

Lapsedki on poolrootslased-pooleestlased. Mul ei ole kunagi Rootsis kohanemisega raskusi olnud. Kui 1950-ndatel kohutustin Astrid Lindgreniga, siis sain ka tuntuks. Olen alati öelnud, et olen Eestist pärit. Ma pole öelnud, et olen rootslane või Rootsis sündinud. Siiski oli mul kergem kohanedas, sest olin nii noor.

●●**Samuti Eestist Rootsi jõudnud maaliija Eerik Haamer on kirjeldanud raskusi, kui tekib tunne, et ei võeta omaks. Kui ühte hoiab eestlaste kogukond Rootsis? Kui aktiivselt lävitakse?**

Minul oli see nii, et elasin tädi juures, kes oli juba varem sinna jõudnud. Pärast seda ei ole mul väliseestlastega kontakte olnud. Kuidagi halb tunne oli mõelda, et jätsin Eesti, Haapsalu, vanaema-vanaisa, sugulased... Panin end kinni, ei tahtnud selle peale üldse mõelda. Sain rootslaseks. Määrasin ära, et ma ei saa hakkama, kui mõtlen kogu aeg, et olen eestlane ja mida olen maha jätnud. See oleks olnud väga raske.

●●**Kas tunnete end eesti, rootsi või rahvusvahelise kunstnikuna? Miljonite laste lemmikuna ilmselt igal juhul.**

See ju ei käi nii, et istud seal ja ootad, samal ajal inimesed ei tea, kuhu tulla.

Hambaröntgen võib olla ajukasvaja riskitegurite hulgas

Kas teadsid... et...

Yale'i ülikooli teadlase Elizabeth Clausi ja tema kolleegide uuringust selgus, et inimestel, kellele on tehtud hambaröntgenit, on suurem ajukelmekasvaja tekke oht.

Teadlased võrdlesid 1433 kasvajadiagnoosiga patsienti 1350 terve inimesega, küsitlesid neid ja uurisid, millal ja kui sageli on neile tehtud hambaröntgenit. Nad avastasid, et ajukasvajad esineb kaks korda sagedamini neil, kellele on tehtud tiibülesvõtet ehk röntgenit, mille eesmärk on diagnoosida kaariest, hinnata plommi olukorda või hammast ümbritsevat kudet. Patsientidel, kellele oli tehtud panoraamröntgenit ehk nii suu kui ka ninaõõne ja lõualuu ülesvõtet, oli kontrollrühmaga võrreldes ligi viis korda suurem ajukasvaja tekke risk.

Eesti hambaarstide liidu presidendi Piret Väli sõnul on mõlemat tüüpi röntgenuuringud kvaliteetses hambaravis hädavajalikud ja ilmaasjata neid ei tehta. Eestis kasutavad hambaarstid röntgenit vastavalt vajadusele nii regulaarseks kontrolliks, diagnoosimiseks kui ka raviplaani koostamiseks, märkis ta. „Kui hammas

Gina Czarnecki hambajäljenditest kunstiteos „Raisatud töö”

Foto: Reuters/scanpix

valutab, tuleb põhjuse selgitamiseks teha röntgenuuring,” lisas Väli. Samuti on ülesvõtteid vaja juureravi, proteesimise ja ortodontia puhul.

Ka lastele tehakse röntgenit vastavalt vajadusele, kuid ortodontide hinnangul võiks panoraampilti teha ka kõigile seitsmeaastastele, et avastada puuduvaid jäävhambaid.

Väli kinnitusel muutuvad röntgenipildide tegemiseks kasutatavad kiirgusdoosid tehnoloogia arenedes aina väiksemaks ja seadmed järjest ohutumaks. **Merle Must**

1 LAUSEGA

VEENE POLIITKLUBI

Aktivistid Dimitri Klenski, Aleksandr Kustov ja Vladimir Lebedev on asutanud vene poliitklubi, mille ülesanne on Klenski sõnul suurendada vene kogukonna poliitilist ja õiguskultuuri, klubiga võib liituda igaüks sõltumata rahvusest, etnilisest päritolust või elukohast.

PAAR MEEST MALISSE

Välisminister Urmas Paet kinnitas eile, et valitsus toetab Euroopa Liidu sõjalist planeerimis- ja toetusmissiooni Malis ning Eestist pakutakse missioonil osalema üks-kaks sõjaväelast.

SOOME-EESTI LIIT

Soome ajaleht Helsingin Sanomat kirjutas, et head koostööd tegevad Soome ja Eesti peaksid hakkama ennast rahvusvahelistele ettevõtetele ja välisinvestoritele turundama ühtse tegevuspiirkonnana.

ROHKEM LUGEJAIT

Viimase viie aastaga on Tallinna keskraamatukogu lugejate arv suurenenud 9,8%, külastatavus 19,8% ja kojulaenuuste arv 16,9%.

SUUNATULED

Transpordiameti Tallinna kesklinnas läbi viidud vaatlusest selgus, et suunatulud näitab seitsmest juhust kolm, liikluskorralduse osakonna juhataja Talvo Rüütelmaa sõnul rikutakse enamasti kaht reeglit korraga: sõidetakse üks käsi roolil, teine mobiiliga kõrva ääres.

Täna Delfis: kui külmaks pöörab ilm nädalavahetusel?

minu töid ei ole võimalik kasutada ilma minu loata!

●●**Kui palju teil säärase probleemidega tuleb pistmist teha, kus teie loomingut kasutatakse ilma luba küsimata?**

Väga palju. Erinevaid juhtumeid on Venemaaga, kus kasutatakse minu joonistusi loata. Näiteks juhtus, et üks Norra ajakiri võttis minu pildi, lõikas väiksemaks ja avaldas. Isegi nime ei olnud juures. Advokaat ütles mulle, et see maksab ajakirjale 10 000 Rootsi krooni. Ja nad maksid. Kui keegi autoriõigusi rikub, siis saan trahvi nõuda. Sellele Haapsalu ei mõelnud.

●●**Kuidas nüüd Iloni Imedemaaga rahul olete?**

Ma ei ole seal eelmise aasta augustist käinud. Kui saan käsil olevad asjad tehtud, siis kavatsen puhkust võtta. Suvel tahan jälle Haapsalus käia ja vaadata, et mis seal on muutunud.

●●**Milliseid vigureid tuleks teie meelest Iloni Imedemaal veel teha, inimestele pakkuda?**

Saan öelda siis, kui olen vaatanud käinud. Aga kindlasti veel see, et kui tulla Haapsallu, siis ei ole mitte kuskil korralikku viidet, mis juhataks Iloni Imedemaale. See on väga imelik. Otsi ja otsi. Olen küsinud, miks nad ei tee Iloni Imedemaale reklaami. Tuleks panna kuulutused lehtedesse. Vastus oli, et see läheb liiga kalliks. Aga kui reklaami ei tee, siis keegi ei tule ju muuseumi ja nii ei saa omakorda pileteid müüa. See ju ei käi nii, et istud seal ja ootad, samal ajal inimesed ei tea, kuhu tulla. See ei ole hea.

Paljud minu Rootsi sõbrad ei tea sedagi, kuidas saab Haapsallu. Aga mul on oma töö. See ei ole minu töö, et kogu aeg muuseumi järele vaadata. Keegi peab selle eest hoolitsema. Külastajad peavad tundma, et neid võetakse lahelt vastu. Mu sõbrad läksid kunagi Haapsallu, aga muuseum oli kinni. Nad ütlesid, et on minu sõbrad. Ikka ei lastud sisse. Aga kui on nii palju raha, vaeva ja tööd sisse pandud, siis see peab olema avalik koht. Las praegune juhtkond töötab selle nimel. Kuiigi tunnen puudust, et seal pole mitte ühtegi kunstiinimest. ●

Kuus kiiret fakti

●● Ilon Wikland on sündinud 1930. aastal, oma lapsepõlve veetis ta Haapsalus.

●● 1944. aastal põgenes Rootsi ja elab tänini Stockholmis. Haapsalu on olnud mitmete tema tuntud teoste inspiratsiooniallikas.

●● Wikland sai üle maailma kuulsaks lastekirjaniku Astrid Lindgreni raamatute illustreerijana.

●● Ta on üks enim tiražeeritud Eestist pärit kunstnikke maailmas.

●● 2004. aastal otsustas kunstnik Ilon Wikland kinkida Eesti riigile oma 800 teost.

●● Haapsalus on loodud talle pühendatud keskus Iloni Imedema, mida haldab Läänemaa muuseum.

Rahvusvahelise kunstnikuna. Olen väga paljudes riikides oma joonistustega esindatud. Enne, kui Eesti sai vabaks, olin rootsi kunstnik. Ma tõesti ei uskunud, et oma eluajal veel vaba Eestit näen. Kui muutused tulid, siis sattusin palju Eestisse tagasi. See sai jälle omaks. Ent vahel oli 50 aastat.

●●**Pool sajandit...**

See on veel koledam. (Naerab nakatavalt – A.E.) Pool sajandit, jah. Seda väljendit kasutangi järgmisel korral!

●●**Teil on olnud imeline oskus nooreks jääda. Kust see tuleb?**

Mul on tõesti lastele kerge joonistada. Olen kohe 83-aastane, aga ei ole veel üles kasvanud. Mul on väga kerge lastest aru saada. Ilmselt just seepärast, et ma ei ole päris täiskasvanud. Küllap olen selle sündides kaasa saanud. Võibolla see käis nii, et kuskil vaadati, et sel tüdrukul on vaja palju läbi elada ja talle on jõudu tarvis. Olengi hakkama saanud. „Ma ei upu, ma ei vaju vee alla!” Seda olen pidanud ikka enesele ütlemä. Mind on joonistamine palju aidanud. Ja kui mul on hea olemine, siis joonistan ka! Olen peaaegu alati töötanud.

●●**Kui sageli Eestis käite?**

Olin siin umbes kuu tagasi, kui kirjutasin oma uude raamatusse pühendusi. Nüüd plaanin Haapsallu minna ja vaadata, mis muudatusi tehakse Iloni Imedemaal. Seal tehakse kogu muuseum ümber, et see saaks sõbralikumaks, kenamaks.

●●**Mis seal täpsemalt plaanis on?**

Olen Tartus käinud mänguasjamuuseumis. See on nii ilusti tehtud, lastesõbralik. Nii peaks ka Haapsalus olema.

●●**Teile pühendatud Iloni Imedemaa on seni liiga täiskasvanulik olnud?**

Jaa, ta on olnud nii tõsine. Ka väljapanek ei vaheldu. Ma ei võinud uskuda, et Iloni Imedemaa polnud pühapäeviti lahti. Ma ei ole kuulnud, et üks muuseum on pühapäeval suletud. Tõsi, nüüd on seda muudetud. Ma ei taha kriitiline olla, aga laste jaoks peab olema kindlasti külalislahkem ja avatum.

●●**Paar aastat tagasi kerkis esiplaanile teema, kus Läänemaa muuseumi toonase juhi käitumise tõttu katkes teie side Haapsalus asuva teemakeskuse Iloni Imedemaaga. Kirjutasite kultuuriministrile raske südamega kirja, kus ütlesite, et teie jaoks on raske teha koostööd või isegi külastada Haapsalut nendes oludes. Kuidas nüüd sellele tagasi vaatate?**

Minu joonistusi ei tohi ilma minu loata tarvitada! Omal ajal panime kinklepingusse kirja autoriõigustega seostuva. Sellest Haapsalus ei hoolitud. Nad tegid ühe raamatu, minu käest ei küsinud keegi. See oli üks tähtsamaid asju. Tundsin, et mul ei ole mingeid õigusi.

●●**Olete päris piirini viidud?**

Kui on leping, siis selle järgi tuleb elada. Seda Haapsalus ei tehtud. See on väga tähtis, sest

Mul on kerge lastest aru saada. Ilmselt sellepärast, et ma pole päris täiskasvanud.

Kui keegi autoriõigusi rikub, siis saan trahvi nõuda. Sellele Haapsalu ei mõelnud.

Miljonite laste lemmik Ilon Wikland käis neil päevil taas sünnimaal Eestis ja rääkis Tallinna lastehaigla toetusfondi juubelikonverentsil headusest ja heategevusest.

Foto: Priit Simson

AS EESTI AJALEHED RIDADESSE ON OODATUD

reklaamiosakonna kujundaja

TÖÖ SISU:

- reklaamide kujundamine
- reklaamide tehniline kontroll ja vajadusel klientide nõustamine
- reakuulutuste küljendus ja reklaamilehekülgede montaaž

SOBIV KANDIDAAT:

- tunneb end koduselt kujundus- ja fototöötlusprogrammides
- omab töökogemust Adobe CreativeSuite'i programmidega
- (InDesign CS, PhotoShop CS, Illustrator CS)
- on loominguline, aga samas ka korrektne
- talub pinget ja peab kinni tähtaegadest
- on koostööaldis klientide ja kaastöötajatega

MEIE POOLT:

- mitmekülgne ja väljakutseterohke töö
- moodsad töövahendid, uusim kujundustarkvara
- Toetavad kolleegid ja toredad kliendid
- Eneseteostusvõimalused Eesti suurimas meediakontsernis

Kandideerimiseks palume saata CV ja näidistöö (kujundatud reklaam või trükise näidis PDF-failina) hiljemalt **24. jaanuariks** e-postile ave.lindberg@lehed.ee
Lisainfo: tel 6698022, Ave Lindberg, personalijuht

AS Eesti Ajalehed põhitegevusala on kahe Eesti suurima nädalalehe – Eesti Ekspressi ja Maalehe – ning kvaliteetpäevalehe Eesti Päevaleht väljaandmine. Lisaks paberlehtedele haldab AS Eesti Ajalehed veebiväljaandeid www.epl.ee, www.ekspress.ee, www.maaleht.ee ja www.aialeht.ee, annab välja ajakirja Maakodu ning tegeleb kliendilehtede ja raamatute kirjastamisega ning digitaalsete lehtede väljaandmisega. Ettevõtte kuulub börsil noteeritud meediakontserni AS Ekspress Grupp. ASis Eesti Ajalehed töötab 300 inimest.

 Eesti Ajalehed

●●● **Eesti Päevaleht**

SÕDURID MALISSE

Malis olevate Prantsuse sõduri-
te arv on suurenenud 1400-ni,
teatas riigi kaitseminister Jean-
Yves Le Drian. Pariisil on kavas
Malisse saata kuni 2500 Prant-
suse kaitseväelast. **ERR**

NOKIA KOONDAB TÖÖTAJAJD

Soome mobiiltelefonitootja
Nokia teatas, et koondab efek-
tiivsuse suurendamiseks ja kulu-
de vähendamiseks 300 info-
tehnoloogia töökohta ja viib
veel 820 üle partnerfirmades-

se, nagu HCL Technologies ja
TATA Consultancy Services. Ette-
võtte palgal on üle maailma
2000 IT-töötajat, muutused puu-
tavad peamiselt neid, kes on
Soomes. **Delfi**

LÄTI PANKADES ON LIIGA PALJU VÄLISMAALASTE RAHA

Läti pankades on liiga pal-
ju mitteresidentide hoiuseid ja
arveldusarveid, märkis Euroo-
pa Komisjon kolmapäeval. Läti
enda andmeil oli 2012. aas-
ta kolmandas kvartalis sealse-

tes pankades kokku 17 miljardi
euro jagu mitteresidentide raha.
Komisjon kutsub oma avaldu-
ses Lätit jälgima, milliseid raha-
vooge riiki meelitatakse ja kuhu
neid investeeritakse. **EPL**

Otsi kohta, kus sa saad. David Cameron näeb suurt vaeva Euroopa-seisukohtadega ning nende esitamiseks aja ja koha leidmisega.

Foto: Reuters / Scanpix

Cameroni kõne eelne oli üks suur puterdamine

Kõik, mis sai Suurbritania peaministri ühe tähtsama kõne eel valesti minna, valesti ka läks.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Täna on siis see päev, kui peaks saama kuulda, kas Suurbritania jääb Euroopa Liitu või mitte. Vähemalt seda võiks arva-
ta spekulatsioonide täis arutelu-
de põhjal.

Selge sõnumi ootajatel tuleb eeldatavasti pettuda. Cameron esitab tõenäoliselt hoopis kauris segase mitmete „agade” ja „kuidEGA” käsitluse, milles ta tahab natuke üht ja natuke teist, aga ei luba midagi, mis tal tuleks kindlasti täide viia.

Juba ainuüksi kõne paikapanemise saaga illustreerib segadust, mis ümbritseb Cameroni püüdu sõnastada enda jaoks Suurbritannia ja EL-i suhteid. Tõsisemalt hakati Suurbritannia juhilt EL-i poliitika sõnastamist ootama vähemalt pool aastat tagasi. Aga kuigi peaministri residentsist Londoni Downing Streetilt anti korduvalt mõista, et see peaks juhtuma kohe-kohe, lükkus sündmus määramatult edasi.

Alles eelmise aasta viimasel päeval pandi paika, et Cameron peab kõne nüüd jaa-

nuaris. Kuid ürituse täpse aja ja koha määramine pani käima lausa komöödia sugemete puterdamise sarja.

Kõigepealt teatati peaministri büroost Briti meediale, et kõne peetakse 22. jaanuaril. Euroskeptilise kallaku poolst tuntud ja skandaalsele meediaärimehele Rupert Murdochile kuuluv suurim tabloid The Sun kuulutas üle esilehe, et kõne peetakse Hollandis, kus „Cameron avalikustab, et tema suur Euroopa-liitlane on Hollandi peaminister Mark Rutte, kes toetab Cameroni võitlust saada raha ja võim tagasi liikmesriikide kätte”.

Oleks olnud vägev lüke

Tegemist olnuks vägeva lükega, kui see vaid oleks tõele vastanud. Paraku teatas Rutte pressiesindaja, et nemad küll ei tea, kus või millal kõne peetakse. Samuti rõhutati, et Holland pole mingil juhul oma Euroopa-poliitikat üleöö brittide oma sarnaseks muutnud ja kindlasti ei kavatse Rutte tulla kõnet toetama.

Londonis tekitas avalikult tõre suhtumine Cameroni võõrustamisse segadust. Võeti uus suund: kõne peetakse samal päeval, aga Ber-

liinis. Ajalehed vahendasid Cameroni abide põhjendust, et Saksamaa kantsler Angela Merkel on rääkinud Euroopa Liidu lepingute muutmise vajadusest ja võiks Suurbritannia sooviga samal ajal mõningaid ennast puudutavaid klausleid uuesti esitada.

Selle ettepaneku peale ei tõusnud juuksed peas püsti ainult Berliinis, vaid ka Pariisis. Saksamaa ja Prantsusmaa juhid olid kavatsenud just sel päeval tähistada 50 aasta möödumist Élysée lepingu sõlmimisest, mis pani aluse kahe Euroopa suurriigi ekstratihedale suhtlusele EL-i raames. Merkeli esindajad tegid Londonile selgeks, et Cameroni eeldatavasti euroskeptiline kõne ja külastus poleks sel päeval eriti

Cameron esitab ilmselt üsna segase, mitmete „agade” ja „kui-dega” käsitluse.

sünnis. Samuti on Saksa kantsler juba mõne aja eest loobunud EL-i lepingute vähemalt lähiajal muutmise mõttest.

Piinlikuks muutunud koha ja aja otsingud lõppesid alles sel esmaspäeval, mil avalikustati, et kõne peetakse hoopis tänna ja ikkagi Hollandis. ●

Unistus Tootsi rosinasaiast

Cameroni suure kõne eel on enam-vähem kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide esindajad mingil moel kutsunud Suurbritanniat konstruktiivseks jääma ja täitmatuid soove mitte esitama.

Üleeile andis Soome peaminister Jyrki Katainen Reutersile intervjuu, milles teatas, et Cameroni soovitud ainult rosinatest koosnevat saia pole võimalik teha. „Ei saa saia ainult rosinaid välja noppi-
da,” märkis Katainen Cameroni eeldatava soovi kohta vähemalt mõnes asjas Euroopa Liidule antud otsustusõigus tagasi küsida. Oskar Lutsu „Kevades” unistas ainult rosinatest koosnevast saiaist ka Joosep Toots, aga siiani pole keegi päris sellist saia siiski leiutanud.

Lootust, et Cameron ei teata oma kõnes Suurbritannia Euroopa Liidust lahkumise, on väljendanud nii Berliin kui ka isegi Pariis. Prantsusmaa EL-i asjade minister Bernard Cazeneuve tunnistas täiesti tavatult, et Suurbritannia lahkumine poleks ühisturu huvides.

Sakslastena elanud Vene spioonid on lõpuks kohtu all

Telegramm

Marika Villa
Berliin

Vene spioonide tabamise tõttu arvatakse, et taas on alanud külm sõda.

Naiivne on arvata, et see oli üldse lõppenud!

Pole tark lahkuda teatrist, kui oletad, et tükk on läbi, kuid tegemist on kõigest vaheajaga. Eksperdid teavad, et Vene välisluure pole kunagi pille kotti pannud.

Ka seekord. Berliini müür oli veel püsti, kui Austria passiga abielupaar paarikümne aasta eest Bonni lähisteles elama asus ning hiljem mitu korda elukohta vahetas. Kerget võõrapärane aktsent öeldi olevat pärit sünnimaalt Ladin-Ameerikast. Andreas ja Heidrun Anschlagi integratsioonivõime hindeks ei saa panna muud kui eeskujulik: mees õppis ja omandas eriala, naine sünnitas tütre ja tegutses, nagu tavalises läänesaksa peres kombeks, kodupe-
renaisena.

Teispäeval Stuttgardi maakohus alanud protsess peab välja selgitama topeltelu elanute tegevusulatuse. Sest Anschlagide abielupaar on Vene välisluure ohvitserid Pit ja Tina. Või ehk Aleksandr ja Olga Rost, nagu püüdis selgitada kohus? Isegi idaspioonide kaitsmisele spetsialiseerunud Müncheni advokaat Horst-Dieter Pötschke (on kaitsnud ka Willy Brandti kantsleriamehist tagasi astuma sundinud Günter Guillaume'i) ei teadvat oma praeguste kaitsealuste tegelikku identiteeti.

Esmaklassiline aparatuur

Igatahes sai 11. oktoobrist 2011 justkui külma sõja taassünni päev, sest sel päeval paljastatud Pit ja Tina on ühinenud Saksamaal esimesed idaspioonid. Vahistamishetkel parajasti oma Marbachi linna üürimaja keldris Moskva lühilainel ühenduses olnud Tina kasutada oli esmaklassiline aparatuur. Kasutati ka salapeidikuid, mida käis tühjendamas Vene saatkonna teenistuja. Perel oli kolm autot ja pangas 700 000 eurot. Venemaa hindas oma agentide tegevust väa-

riliselt, makstes aastapalgaks 100 000 eurot. Selle raha eest sai Moskva aastate jooksul tuhandeid lehekülgi informatsiooni NATO ja EL-i poliitilisest ja sõjalisest strateegiast. Üks allikas oli Hollandi välisministeeriumi töötaja Raymond Poeteray, kes andis Vene agentidele salajasi dokumente NATO kaitseüsteemi ning Afganistani, Liibüat ja Kosovot puudutavate tegevusplaanide kohta. Poeteray istub 2012. aasta märtsist samuti kohut oodates vahi all.

Isegi tütar ei teadnud

Hea väljaõppega Anschlagid olid legendi nii hästi omandanud, et isegi nende täiskasvanud tütrele tuli vanemate kinnivõtmine üllatuseks. Karta on, et ka Saksa vastuluurele: kui ühe sõbraliku Ida-Euroopa riigi ja Ameerika luure (tänu Aleksandr Potejevile, kelle info põhjal löödi 2010. aastal Vene spioonidevõrk segi USA-s) poleks neile otse osutanud, mängitaks siimaani luurajat ja radisti. Venemaal saadi aimu, et agendid hakkavad sisse kukkuma, ja valmistuti neid koju tooma. Saksalase identiteediga elanud mees ja naine hakkasid mõni nädal enne seda, kui politsei eriuksus

Venemaa hindas agentide tegevust vääriliselt, makstes aastapalgaks 100 000 eurot.

majja tungis, lõpetama ajalehete tellimusi, müüma mööblit ja kodutarbeid ning otsima sobivat kolimisfirmat.

Nüüd ootab neid kuni kümneaastane vanglakaristus, kuid mõlemad loodavad, et Venemaa ei lase neid pikaks ajaks kinni panna. Siiani pole sellest mingit märki. Enamgi veel: Kreml on jätnud tähelepanuta Saksa poole ettepaneku „meie anname teile Anschlagid, teie vastabaste lääne spioonid”. Protsess kestab veel 30 päeva, esialgseil andmeil võib otsust oodata suvel. Oma tõelise identiteedi ja päritolu soovivad süüalused enda teada jätta.

Huvitava tähelepanekuna lisan: saksa keele sõnaraamat Duden annab sõnale Anschlag 13 vastet, sealhulgas rünnak, haare, löök, agressioon, (mööga)torge, kallaletung, terror. Igaüks valgu ise, mis neist agendipaari perekonnanimeks paremini sobib. ●

TALLINNA VESI

Mullu 31. augustil esitas RKAS hagi AS-i Tallinna Vesi vastu, nõudes üle 300 000 euro arvete eest, mis olid esitatud Tallinna vanglale juriidilise isiku tariifiga, sest see polevat seaduslik. **Delfi**

EUROOPAS MÜÜDI MILJON AUTOT VÄHEM

Euroopa autotootjate assotsiatsioon avaldas Euroopa Liidu eelmise aasta uute autode müügiandmed, millest selgus, et aastaga vähenes uute autode müük üle 8%, mis tähendab üht miljo-

nit vähem müüdud uut sõiduautot. Maailmas suurenes sõiduautomüük ligi 4%, mis tähendab 68 miljonit müüdud uut autot. Sel aastal jätkub Euroopa turu langus ja maailma turu tõus. **EPL**

ESTONIAN AIR SAI JÄLLE LAENU

Kui esimese osa laenust, 793 000 eurot sai Estonian Air 13. detsembril, siis eile kinnitas valitsus kolme miljoni eraldamise. See on osa 8,3 miljoni euro suurusest päästmisabist, millele

Euroopa Komisjon pole heakskiitu andnud. Laenuintress on 15% ja tähtaeg kuus kuud. Enne iga makset soovib riik kui aktsionär saada ülevaadet finantsseisust. **ERR**

Jäätiseäri müünud Peter Ingman tahab raha Eestisse tuua

Soome jäätisetööstuse maha müünud Ingman otsib vähemalt 10-miljonilise käibega firmasid.

Ann-Marii Nergi
ann-marii.nergi@ep.lee

2011. aasta lõpul müüdi aastakümneid perefirma tegutsenud ja Ingman Groupi kuulunud Ingman Ice Cream maailma suurimale jäätise- ja muude toiduainete ning esmatarbekaupade tootjale Unilever. Nüüd otsib Ingman Group nii Soomes kui ka Baltimaades ettevõtteid, milles osta osalust või miks mitte kogu firmat ja sel viisil teha tasuvaid investeeringuid.

Endine jäätisetehase omanik Peter Ingman ei ole kunagi oma Eesti-armastust varjanud. Ta omab siin juba kaht kodu ja mõningaid kinnisvaraobjekte. Seetõttu tahaks ta leida just Eestis mõnda firmat, millesse investeerida. Vestluses Eesti Päevalehega tunnistas ta, et kuigi pakkumisi on Ingman Group saanud lähiriikidest väga palju, ei vasta need

tihti seatud nõudmistele. „Me otsime veidi suuremat firmat, mis oleks stabiilselt kolm-neli aastat tegutsenud ja mille aastane käive oleks vähemalt 10 miljonit eurot. Mõnes väiksemas me juba tegutseme teiste ehk fondide kaudu, aga et päriselt Ingman Groupiga osalust või firmat ära osta, peaks see olema meile vastuvõetava suurusega. Eestist me seni sellist leidnud ei ole, kuigi mitut pakkumist oleme tõsiselt kaalunud,“ rääkis Peter Ingman.

Tema sõnul lähtuvad nad oma grupis põhimõttest, et kuna väikese või veidi suu-

veel –, seepärast otsimegi veel mõnda stabiilset ja juba edukat firmat.“ Ingman Group ostis eelmisel aastal näiteks 50% osaluse Soome populaarses spordiriiete firmas Halti, samuti suurendas Ingman osalusi edukas IT-ettevõttes Digia (16%) ja insenerifirmas Etteplan (20%).

Kinnisvara eriti ei huvita

Ingman räägib, et Tallinnasse pakutakse palju kinnisvaraobjekte, aga nende vastu tema huvi just väga suur ei ole. „Et osta siia kinnisvara ja seda arendama hakata, peaks meil olema praegusest palju rohkem kontakte.“

Üldsegi on investeerimisvalikute otsimine ja kaalumine Ingmani jaoks veel vaid kõrvaltöö, sest kuigi ta pole enam jäätisetehase omanik, töötab ta seal endiselt. „Minu tööleping kehtib veel selle aasta lõpuni ja minu ülesandeks on jälgida, et üleminek Unileveri alla saaks lõplikult tehtud. Järgneva aasta kohta

Kuigi Peter Ingman pole enam jäätisetehase omanik, töötab ta seal endiselt.

rema firma juhtimisel tuleb töötunde kokku nagunii ühepalju, siis peakski võimaluse korral eelistama juba suuremat ettevõtet. „Meil ei ole väga palju inimesi, kes juhtimisega tegeleks – mina, minu vend, onutütar ja paar inimest

Peter Ingman armastab Eestit. Fotol seisab ta oma Tallinna-kodu rõdul.

Foto: Priit Simson

Tuntud jääkarupildiga jäätis

Ingmani jääkarupildiga jäätised peaksid olema tuntud ja populaarsed ka eestlaste seas, sest turuosade jagunemisel hoiab esikohta Premia, teist ja kolmandat kohta jagavad Ingman ja Balbiino. Ingmani tootevalikusse kuuluvad ka Jäätise- ja Kingise-nimelised külmad maiused.

Unilever on maailmas suuruselt teine toidu- ja tarbekaupade tootja, kellele kuuluvad tuntud brändid nagu Lipton, Knorr, Hellmann's, Rexona, Cif jpt. 171 000 töötajaga firma käive ulatus 2011. aastal üle 46 miljardi euro.

Eesti rikastel on rohkem vara kui lätlastel

Läti jõukaim inimene**Oleg Fil oleks Eesti****rikaste edetabelis alles neljandal kohal.****Harry Tuul**

harry.tuul@ep.lee

Sel nädalal avaldatud Läti rikaste tipp-100-st selgub, et Eesti ettevõtjad on ametlikel andmetel lätlastest jõukamad. Baltic Screeni koostatud Läti rikaste edetabelit juhib pankur Oleg Fil, kelle vara väärtus hinnati 108 miljonile latile ehk ligi 155 miljonile eurole. Analooeses Äripäeva rikaste edetabelis platseeruks Läti rikkaim alles neljandal kohale.

Eesti esikolmiku moodustavad Äripäeva edetabeli kohaselt Hillar Teder 350 miljoni

euroseks, raudteeärimees Oleg Ossinovski 223,7 miljoni euroseks ja tööstur Fjodor Berman 182,2 miljoni euroseks hinnatud varandusega.

Läti esikolmikus järgnevad Filile tema äripartner ABLV bankast Ernest Bernis 150 miljoni eurose ja Liepājas metallurgsi suuromanik Sergei Zahharin 113 miljoni eurose varandusega. Ka koguvanduse mahult üllatusi pole ja eestlased edestavad lätlast.

Kui Läti rikkama esikümne koguvanduseks hinnati 621 miljonit latti ehk 887 miljonit eurot, siis Eesti jõukate esikümne vara väärtus on hinnanguliselt kasvanud 1,56 miljardile eurole.

Samuti on dividendimaksimises olnud eestlased lätlastest edukamad.

Võrreldavad andmed pärinevad 2011. aastast. Toona osutus ajakirjanik Lato Lapsa ja ettevõtte Lursoft andmeil Läti suurimaks dividendivõtjaks SIA Greis omanik Nikolai Kotšujevski, kes võttis neli miljonit latti ehk 5,7 miljonit eurot dividende. SIA Greis tegeleb tubakatoodete ja toidukaupade, peamiselt alkoholi hulgimüügiga.

Eesti vastavas Äripäeva dividendivõtjate tabelis oli samal ajal edukaimaks hasartmänge

Eesti kõige rikkamad on Hillar Teder, Oleg Ossinovski ja Fjodor Berman.

pakkuva Olympic EG omanik Armin Karu ligi 6,9 miljoni euro dividendidega. Läti suurim dividendivõtja Kotšujevski hõivaks Eestis alles kolmanda koha, jäädes maha ka Eesti transiidiettevõtjast Anatoli Kanajevist, kes võttis üle 6,5 miljoni euro dividende. **• EPL**

Hääl noolib LNG-terminali

Heiti Hääle ja Kasahstani päritolu Igor Bidilo suuromanduses olevale Alexela grupile tuli hea uudis. Kiili vald väljastas chitusloa, mis võimaldab alustada Balticconnector'i ehk Soome ja Eesti gaasivõrke ühendatava gaasitorustiku Eesti-poolse maa-pealse osa rajamist marsruudil Kiili–Paldiski. 47-kilomeetrise gaasitorustiku projekteerimistööd on kavas lõpetada suve alguseks. See võimaldab alustada torulõigu ehitamist kohe, kui tuleb Euroopa Komisjoni poolne kaasfinantseerimise otsus.

Alexela grupp kavatses rajada Paldiskisse veeldatud maagaasi ehk LNG terminali. Alexela Energia juht Marti Hääl teataski eile, et torustiku ehitustööd peaksid toimuma paralleelselt Paldiski LNG-terminali ehitusega. Hääle konkurent on Taavi Veskimäe juhitud Elering, kes soovib rajada LNG-terminali Muuga sadamasse. Kaht terminali Eestisse kindlasti ei rajata. **• EPL**

Haabersti Linnaosa Valitsus**TEATAB**

et 07.12.2012 Tallinna linna veebilehel ja 11.12.2012 ajalehes Postimees välja kuulutatud läbirääkimistega pakkumise välireklaamkandjate paigaldamiseks märgusõna all „Reklaamkandjad (8 tk) Haabersti 2012“ tulemused on alljärgnevad: reklaamkandjate asukohtadele - Paldiski mnt ja Öismäe tee ristmik; Paldiski mnt ja Rannamõisa tee ringil; Paldiski mnt ja Humala tn ristmik; Öismäe tee 87; Paldiski mnt 102, Rocca al Mare keskuse juures; Paldiski mnt Loomaaia juures; Paldiski mnt Vabaõhumuuseumi tee juures; Öismäe tee ja Ehitajate tee ristmik – laekus 1 pakkumine. Nõuetekohase pakkumise esitas OÜ Jakarta DCA (äriregistri registrikood 12201867, kellega sõlmitakse leping tähtajaga 5 aastat, aluseks Haabersti linnaosa vanema 16.01.2013 korraldus 1-6/6.

Lasnamäe Linnaosa Valitsus**TEATAB**

Tallinna Linnavolikogu 17. juuni 2010 määruse nr 33 „Reklaami või teabe eksponeerimiseks ehitise pinna kasutusse andmise kord“ § 4 lõige 1, § 8 lõige 1, § 19 lõige 1 ja § 20 alusel ja kooskõlas Lasnamäe Linnaosa Valitsuse põhimääruse § 8 lõige 1 antakse kasutusse otsustuskorras AS-le Module Tech (registrikood 11222761) ehitise pind Suur-Sõjamäe tee lõik T9 Suur-Sõjamäe tee 35 vastas teabekandja paigaldamiseks. Pind antakse kasutusse tasuta (liiklusmärk nr 636). Lepingu kehtivus 01.04.2013-31.03.2016. Alus: Lasnamäe linnaosa vanema 14.01.2013 korraldus nr 1-15/11.

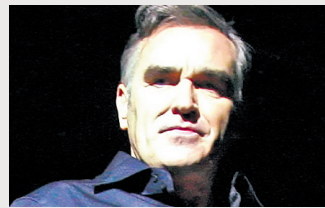
VÄHK JA EMAARMASTUS

Varases lapsepõlves kogetud väärkohtlemine või hoolitsuse- ta jätmine võib suurendada hilisemat nahavähi riski, näitas USA teadlaste uuring. Ajakirjas Archives of General Psychiatry ilmu-

nud teadusartikli järgi kaitseb immuunsüsteem inimesi, keda ema või isa on lapsena väärkohtelnud, hilisemas elus vähi eest palju vähem kui teisi.

PALGAOOTUSED

19% töötso- jaid on nõus leppi- ma alla 300-eurose kuupalgaga. Üle 601-eurost kuupalka ootab 24,6% töötsojaid. **Statistikaamet**

LIHASÖÖMISEST

Lihased sömine on kõige vastikum, mida ma ette kujutan. See on sama, kui hammustada vanaema. **MUUSIK MORRISSEY**

LAISAD NOORED

Pool miljonit 25–34-aastast slovakki elab ikka koos vanematega, kirjutab Slovakkia ajaleht Sme. Üheski teises Euroopa riigis ei ela noored vanematega koos nii kaua kui Slovakkias.

PERES toimub samasugune kamm nagu ühiskonnas

Maimik, Tolk ja tänapäeva eesti pere

Ilona Martson

Tähekesse peatoimetaja

Tõsi ta on: kui keegi oleks kaksteist aastat tagasi öelnud, et tulevikus hakkavad Rain Tolk ja Andres Maimik tootma pereseriaali, oleksin pidanud seda naljaks. Aga aeg on edasi läinud ja minu vanad silmad peavad seda nägema: pärast Esto TV provokatiivseid dokke, Uuspõllu Tartu-trippi ja „Kormoranide” vanade peerude seiklusi, eelkõige aga pärast vahedat „Umbkottide” pilootprojekti, on ette võetud tänapäeva eesti pere. Mis koosneb koolis emakeeleõpetajana leiba teenivast isast, Vanemuise teatris näitlejana töötavast emast, pereellu pidevalt sekkuvast vanaemast ja pöörasest kakikutest poiste paarist.

Ehk nagu seriaali idee autor Rein Pakk esilinastusel sedas- tas: kunagise Esto TV tegijad on lapsed saanud ja nüüd mõistavad, mida see tähendab.

Aga tähendab see seda, et tänases eesti peres toimub

samasugune kamm nagu kogu tänases Eesti ühiskonnas, kus ainuke viis supist terve psüühikaga välja tulla on säilitada kõva närv ja hea huumorimeel. Ei, see pole tõesti Siberi lihtsat elu jäädvustama sõitnud pisi- pere positiivne ninnunännu (keedan kapsasuppi, ossa, kui lahe!). „Hakkab jälle pihta...” näitab meile, vastupidi, Eesti elu. See on vahel küll karmivõitu, aga ühtlasi piinlikkuse- ni naljakas ja pakub kuhjaga samastamisvõimalusi.

Perekond on ju midagi, mille eest ei saa ära joosta. Ühis-

Perekond on midagi, mille eest ei saa ära joosta. Ühiskonnaelu eest näiteks saab.

konnaelu eest näiteks saab ja väga hästi. Sa võid ju lehest lugeda, et Reformierakond valetab jälle, aga sa võid selle ka lugemata jätta ja oma elu edasi elada. Kuid kui elu on sind õnnistanud hüperaktiivse- te lastega, siis neid juba naljalt ära ei unusta. See on koorem, mida oled sunnitud seljas tassima, saatjateks kõrvaltvaatajate, sugulaste ja kolleegide hukka- mõistvad pilgud. Nemed, kõrvaltvaatajad teavad ju ülihästi, kuidas lapsi kasvatada! Ainuke asi: nende teadmine on põhi- osas teoreetiline ja tegelikust elust oma paarkümmend aast- takest maas...

Kuid „Hakkab jälle pihta...” pole ainult tragikomöödia laste kasvatamisest. See on seriaal eesti mehest. Helgur Rosent- hali kehastatud Raimond on klassikaline „moku” eesti mees – tagasihoidlik introvert, kes püüab oma ema, naise, eks- naise, koolidirektori ja tont teab veel kelle sussi all elades siiski ellu jääda. Selles kujus on läbisegi koomilist ja traagilist, kuid ka mingit kange- kaelset kõige kiuste „oma liini” ajamist on seal ka. Aga kat- su sa ajada oma liini, kui sinu abikaasa (Ragne Pekarev) on jõuline, ilus ja isepäine teen- mis-tahan-tüüpi. Ja ema (Kais Adlas) on teeme-sääsest-ele- vandi-tüüpi. Kõik need kolm kuju on tänases eesti elus omal kombel krestomaatilised. Me kõik tunneme kedagi, kes on nende moodi.

Küsimus on selles, kas eesti inimesed suudavad seriaali omaks võtta. Kas eesti televaa- taja tahab vaadata sarja, mis on üles ehitatud hoopis teist- sugusele huumorile kui see, mis on tuttav „Õnne 13-st” ja „ENSV-st”? Kas ta oskab ennast ekraanilt ära tunda? Rõõmustav on näha ekraanil värsked, pealinna televisioo- ni poolt trööpamata Vanemui- se ja Ugala näitlejaid. Ikka on tore, kui saad pühapäeva õhtul suutäie naerda. Aitab natuke vastu seista halli argielu igapäevasele jätkusele, enne kui see jälkus jälle pihta hakkab. See on suur asi. ●

ARENGUMAADE maa ostmine jätab kohalikud elanikud nälga

Eetika ja põllumajandus

Peter Singer

Princetoni ülikooli bioeetika professor

Kas rikkad riigid – või sealt pärit investorid – peaksid arengumaades põllumajandusmaad kokku ostma? Selline küsimus püsiti- raportis „Hargmaised maatehingud”, mille on koostanud Euroopa uurimisasu- tuste ja valitsusväliste ühen- duste konsortsium.

Raport näitab, et 2000. aastast alates on investorid või rikaste ja arenenud maa- de riigiasutused ostnud vae- sematest arengumaadest 83 miljonit hektarit maad. See moodustab 1,7% maailma põl- lumajandusmaast.

Enamik neid oste on tehtud Aafrikas ja kaks kolmandikku maades, kus nälga on laialdane ja asutused, mis peaksid tege- lema maaomandi korraldami- sega, nõrgad. Ainuüksi Aafri- kas tehtud põllumajandus- maade ostud annaksid kokku Kenya-suuruse maa-ala.

Maa metsa all

On väidetud, et välisinves- torid ostavad maad, mis on olnud kasutamata, ja suurendavad seda tootmisse tuues toidu üldist kättesaadavust. Kuid raport leidis, et asi pole nii: ligikaudu 45% oste puudu- tas olemasolevaid põllumajan- dusmaid ja peaaegu kolman- dik ostetud maad oli metsa all, mis viitab, et selle arendamine võib ohustada bioloogilist mit- mekesisust.

Tegemist on nii era- kui ka avalike investeeringute- ga (näiteks riigile kuuluvate asutuste kaudu) ja need pärinevad kolmest eri riikidegru- pist: areneva majandusega riigid nagu Hiina, India, Brasiilia, Lõuna-Aafrika, Malaisia ja Lõuna-Korea, naftarikkad laheriigid ja jõukad arenenud maad nagu Ameerika Ühend- riigid ja Euroopa. Keskmiselt

on investeeringute päritolu- maal *per capita* sissetulek neli korda suurem kui sihtmaades.

Enamiku investeeringute siht on toota toitu või muud saaki ja eksportida seda riiki- desse, kust pärit raha eest maa on ostetud, sest rikkamad riigid maksavad toodangu eest rohkem. Rohkem kui 40% sel- liseid projekte on mõeldud sel- leks, et eksportida toitu inves- teeringu päritolumaale.

Oxfam International nime- tab mõningaid selliseid tehni- guid maadehaaramiseks. Tema raport „Meie maa, meie elud” osutab, et alates 2008. aastast on Maailmapanga projekti- dest puudutatud kogukon- nad esitanud 21 vormikohast kaebust, et nende maakasutus-

Enamik inimesi suudab elada ühe neeruta. Keegi ei suuda elada toiduta.

Ugandas aeti inimesed välja oma küladest, et teha ruumi suurtele kohviistandustele.

õigust on rikutud. Oxfam on kutsunud Maailmapanka kül- mutama maaostudesse tehta- vaid investeeringuid vähe- malt seniks, kuni kehtestatak- se standardid, mis tagavad, et kohalikke inimesi teavitatakse neist ette ja neile jäetakse või- malus keelduda. Oxfam soo- vib, et pank kindlustaks, et tehingud ei õhustaks koha- likku ega rahvuslikku toidu- julgeolekut.

Maailmapank on möön- nud, et maade omandamise puhul on olnud kuritarvitusi, eriti arengumaades, kus valit- semistase on madal, ja kinnita- nud, et toetab läbipaistvat ja kaasavat osalust. Samal ajal on ta osutanud vajadu- sele suurendada toidutoot- mist, et toita veel kaht miljar- dit inimest, kes peaksid 2050. aastal maailmas elama, ja kin- nitanud, et arengumaade põl- lumajandusse on vaja teha roh- kem investeeringuid.

Maa ja neerud

Võib ju küsida, kas läbipaist- vuse ja selle nõudest, et koha- likud maaomanikud müügiga

nõustuksid, piisab vaesuses elavate inimeste kaitsmiseks. Vabaturu toetajad väidavad, et kui kohalikud maaomanikud soovivad oma maad müüa, siis on see nende valik.

Kui arvutada vaesuse sur- vet ja raha ahvatlust, siis mida on vaja selleks, et inimesed saaksid teha tõeliselt vaba ja teadliku valiku müüa maha midagi nii olulist, nagu on õigus maale? Lõppude lõpuks ei luba me vaestel inimestel müüa oma neere parima pak- kumise tegijale.

Muidugi, ägedamad vaba- turu eestvõitlejad arvavad, et peaksime lubama. Kuid vähemasti tuleks selgitada, miks inimestel peab keelama müüa oma neere, aga mitte maad, mis neile toitu kasva- tab. Enamik inimesi suudab elada ühe neeruta. Mitte keegi ei suuda elada toiduta.

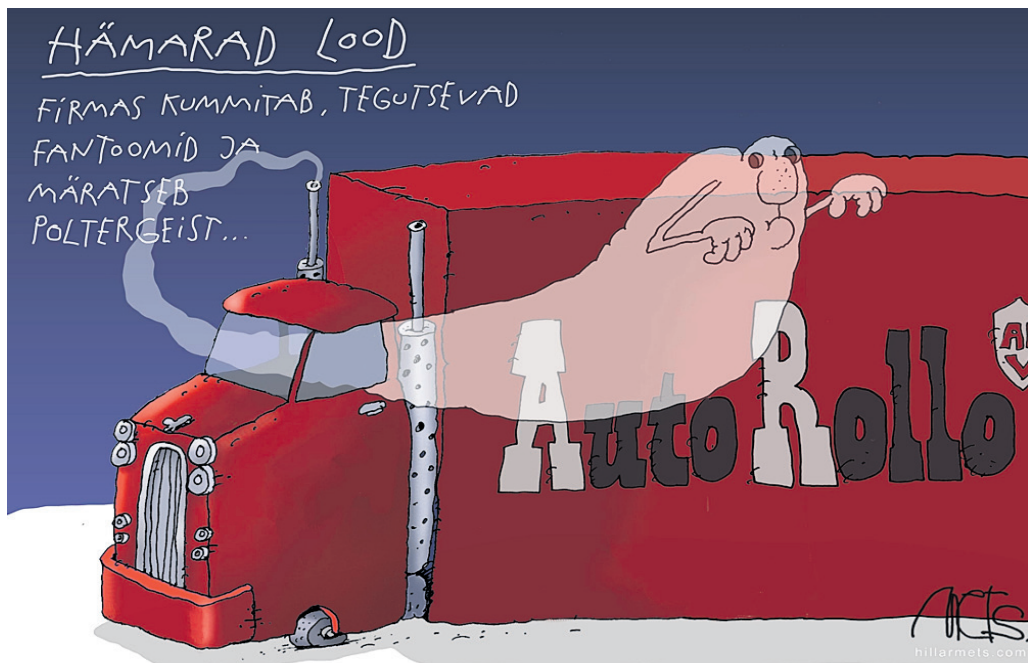
Miks kaasneb kehaosade müügiga hukkamõist, kuid põllumajandusmaa müügiga mitte – isegi kui see tähendab kohalike maaomanike väljaaja- mist ja toidu tootmist rikastes- se maadesse eksportimise, mit- te kohaliku tarbimise jaoks?

Jäämäe tipp

Maailmapank võib tõesti kohalike maaomanike huvi- de pärast rohkem muret tunda kui teised välisinvestorid. Kui see on tõesti nii, siis panga pro- jektide vastu esitatud 21 kaeb- ust on tõenäoliselt rikkumiste jäämäe nähtav tipp – ülejää- nud jäävad nähtamatuks, sest ohvritel pole mingit ligipääsu kaebuste protseduurile.

Üks selline juhtum ära- tas hiljuti ÜRO inimõiguste komitee tähelepanu. Novemb- ris järeldas komitee, et Sak- samaa pole suutnud valva- ta Neumann Kaffee Gruppe järele. See puudutas inimes- te sunnitud väljaajamist mit- mest Uganda külast, et teha ruumi suurtele kohviistandus- tele. Väljaajamine toimus 2001. aastal ja külaelanikud elavad seniajani äärmises vaesuses. Nad pole leidnud oma õiguste rikkumisele mingit lahendust, mis peaks neil rahvusvahelise kodaniku- ja poliitiliste õigus- te pakti kohaselt olema. Kas me peaksime arvama, et maa- omanikel läheb Hiina või Sau- di Araabia investoritega pare- mini? ● **Project Syndicate, 2013**

HILLAR METSA METSIK MAAILM

RADIOHEAD VERSUS CAMERON

Radioheadi solist Thom Yorke ähvardab Suurbritannia peaministri David Cameroni kohtuse anda, kui too peaks julgema kasutada nende muusikat konservatiivide partei valimiskam-

paanias. 2010. aastal oli oma loo „Everybody's Changing” kasutamisest nõrkinud ansambel Keane. Yorke on tuntud sotsiaalselt tundliku närviga muusikuna. **Guardian**

EESTI 2013. AASTA MUUSIKAAUHINGADE NOMINENDID

170-liikmeline žürii valis välja Eesti 2013. aasta muusikaauhindade 15 kategooria nominendid. Võitjad selguvad 14. veebruaril Nokia kontserdimajas toimuval auhinnatseremoonial. Iiris kandideerib lausa viies auhinnakategoorias, talle järgnevad Marten Kuningas, Ott Lepland, Põhja-Tallinn ja Vaiko Eplik, kes võistleavad neljas auhinnakategoorias. **EPL**

J.M.K.E SÜNNIPÄEV

J.M.K.E. tähistab täna Rock Cafés oma 27. sünnipäeva, kuulates oma lugusid Psychoterrori, Legshakeri, Electrobationi, Ajutise Valitsuse ja Nyrok City esituses. **EPL**

Talbot kirjutab tuurist raamatu

Intervjuu

Eesti raskemuusikabänd Talbot esines möödunud nädalal Hollandis ühel Euroopa suuremal muusikafestivalil Eurosonic.

See oli vaid väike osa nende viimaste aastate tuuritamisest, mis viis Jarmo Nuutre ja Magnus Andre nii Jaapanisse, Austraaliasse, Venemaale kui ka Euroopa riikidesse. Nüüd tegelevad nad uue plaadi ja raamatuga.

●● Eurosonicul kirjeldati teie muusikat kui *heavy shit* (ee kange kraam). Kas nõustute sellega?

Jarmo: No, mitte selle *shit*-osaga. Aga üks viis meie muusikat kirjeldada on kujutleda suurt veoautot kastitäre betooniga, mis kiirteel ümber kukub. Väga aeglaselt.

●● Tegelete praegu oma uue albumiga. Millal seda oodata võib?

Magnus: Ma arvan, et märtsis või aprillis.

●● Milline see album tuleb?

Jarmo: *Heavy shit*.

Magnus: Selle muusikaline materjal on küpsem. Teame rohkem, mida teeme. Eelmisest albumist on möödas juba kolm aastat ja oleme palju ringi tuuritanud. Oleme saanud uusi oskusi tehnilises plaanis ja lugude kirjutamisel. Kui

eelmist albumit tegime, siis ei osanud midagi oodata. Me ei teadnud, et see album viib meid tuurile näiteks Jaapanisse. Järsku see lihtsalt juhtus. Uus album, mis tuleb kevadel välja – sellega on natuke samamoodi. Ma ei tea, kuhu see meid viib.

●● Samal ajal töötate veel raamatu kallal. Seda ei kuule just iga bändi puhul.

Magnus: Aeg-ajalt inimesed käisid rääkimas, et peaksime oma tuuri seiklustest raamatu kirjutama. Me mõtlesime, et jaa-jaa, kaalume seda.

Jarmo: Mõte oli, jah, olemas. Ikka käidi peale, et peaksime

„Oleme saanud uusi oskusi tehnilises plaanis ja lugude kirjutamisel.”

selle lihtsalt välja andma. Nii siis me alustasime.

●● Millest see raamat täpselt räägib?

Jarmo: Näiteks mõned hullud olukorrad Vene politseiga või Bosnia teeröövlitega. (*Magnus naerab.*) See lugu Bosnias oli tegelikult päris hirmus. Me olime öösel mägedes Serbia piiri lähedal ja tee ääres üks mees vehkis politseisauaga. Mõtlesime, et ei taha politseiga jamadesse sattuda, ja jäime seisma. Siis me nägime, et see mees oli tavalistes riides ja seal oli ainult mingi suvaline auto ja palju tüüpe, kes nägid välja, nagu nad tuleks otse vangist. Isegi hääl oli neil selline nagu vanglafilmites. Hakkasime eesti keeles vastu rääkima

Jarmo Nuutrel (taga) ja Magnus Andre on enda sõnul Talbotiga ees veel Ameerikate, Aasia ja Venemaa vallutamine. Foto: Mats Öun

Talbot

DOOM'i DUO

Magnus Andre – sünt, vokaal, basskitarr

Jarmo Nuutre – trummid, vokaal, eri instrumendid
EP „Tundra” (2008), LP „EOS” (2010)
Uus album ilmub tänavu kevadel.

ja kui nad nägid, et me pole kohalikud, siis ütlesid lihtsalt, et okei, mingi.

●● Nii et keel päästis teid?

Jarmo: Jah, eesti keel ja buss, mis näeb logu välja.

Magnus: See näeb väga väärtusetu välja.

●● Rääkisite, et Bosnia teeröövlid olid justkui stereotüüpsed vangid. Te käisite tuuril Jaapanis. Ega te ka seal just kõige tavalisemad ei paistnud?

Magnus: Ei tea, arvata-vasti jah.

Jarmo: Kõige naljakam asi Jaapanis oli, kui me läksime

sööma ja üks suur araabia tüüp sõitis jalgrattaga mööda, tal oli tohutu habe ja ta lihtsalt vaatas meid. Pööras ringi, tuli tagasi ja ütles, et siinkandis habemeid just liiga tihti ei näe.

Magnus: Jaa, ta oli ülevoolavalt sõbralik.

●● Alustasite tuuri mõttega, et tuleb minna, kuhu tahad. Kuidas see ikkagi töötab, et lähed, kuhu tahad?

Magnus: Piire pole.

Jarmo: Mõnedesse kohtadesse on lihtsalt natukene raskem minna. Peab leidma kontak-

ti, kes kohapeal asju organiseeriks. Näiteks Jaapani kontakti otsisime oma Facebooki lehe kaudu. Paar päeva hiljem võttiski meiega ühendust üks Jaapani tegelane, kes korraldas kogu tuuri seal. See oli üsna lihtne.

●● Hollandis räägitakse Eurosonicust kui festivalist, mis võib ühe artisti kuulsaks teha. Mida teie sellest ootate?

Jarmo: Pole väga mõtet midagi oodata. Sa pead lihtsalt minema ja andma hea sõu.

Magnus: Jah, anda oma parim, siis läheb kõik hästi. ●

Andres Uibo sümfoonia kanti ette Moskvas

Uibo seadis suurteose osad esitamismiksiks vaid ühe kuu jooksul ja kiidab vene interpreete.

Sirje Vihma-Normet
kultuur@epl.ee

Moskvas peeti 26. detsembrist kuni 7. jaanuarini rahvusvaheline festival „Euroopa jõulud”, mille lõppkontserdil tuli esietekandele Andres Uibo 1. sümfoonia „Uus Jeruusalemm”. Nii kõrgetasemelisel muusikafoorumil on Venemaal eesti heliloojatest kõlanud vaid Arvo Pärdi muusika.

Uibo sõnul sattus tema teos festivali programmi üpris oma-

pärasel viisil. Eelmisel aastal istus ta Moskva rahvusvahelise noorte organistide konkursi žüriis. Konkursi reglement nägi ette, et igal õhtul pärast noorte esinemist pidi üles astuma ka üks žüriiliige. Noorte talentide kõrval esinemiseks valis Uibo oma oreliteose „Apocalypsis Symphony” neljanda osa „Uus Jeruusalemm”.

Omapärase helikeele ja suurepärase vormitunnusega heliteos meenus tegijatele siis, kui pandi kokku festivali „Euroopa jõulud” programmi. Eestis oli selleks ajaks Andres Mustoneni käe all kõlanud juba oreliteose neljanda osa materjalidele loodud vokaal-sümfooniline teos.

Selleks et suurteost saaks Moskvas tervikuna ette kanda, pidi Uibo ülejäänud kolm osa ühe kuu (*sic!*) jooksul orkestrile ja segakoorile seadma. Sellise uskumatu kiirusega tehtud töös oli talle abiks organistist sõber Toomas Trass, kes sisestas Uibo orelipartii partituurilehtedele ja printis need arvutist välja. Seejärel kandis autor orelipartii laiali erinevatele orkestripillidele, orelist endast sai üks harmooniat toetav pill.

Vaimustus esitajatest

„Orel on kõlavärvide laboratoorium,” ütleb Uibo. „Organisti jaoks on sümfooniline mõtlemine veres. Sain juba tudengina professor Hugo

Andres Uibo Niguliste kiriku oreli taga

Foto: Terje Lepp

Lepnurmelt kiita, et mul on hea kõlavärvide taj. Värvikalt registreeritud teos kõlabki juba nagu sümfooniline teos!”

Uibo ei varja oma rahulolu teose esituse üle Moskva festivalil. Esitajateks olid ju vene tippinterpreedid: Moskva Raadio Orfei sümfooniaorkester Andrei Jakovlevi juhatusel, segakoor Blagovest. Orelit mängis Aleksei Smitov. „Iga muusik on siin mitme konkursi laureaati ja on võimeline iga kell solistina üles astuma,” ütleb Uibo. „Dirigent juhata 50-minutilist teost peast. Kõik mu keerulised sisseastumised näitas õigesti kätte, kuigi mu taktimõõdud vahelduvad kogu aeg.” ●

Mäetamm Miami messist: huvi mu tööde vastu oli ehmatav

Intervjuu

Tanel Veenre
toimetaja

Kunstnik Marko Mäetamm kartis ameeriklaste reaktsiooni tema vägivaldlateemalisele isikunäitusele. Selgus, et asjatult.

●● **Mida tähendab kunstniku jaoks esinemine sellisel suur-üritusel nagu Art Basel Miami (vt kõrvallugu)?**

Sedasorti üritusi külastab tohutult palju inimesi: kunstiprofessionaalidest – kuratorid, kriitikud, kolleksionäärid, ajakirjanikud – kuni lihtsate kunstihuvilisteni. Kui sul on sellisel üritusel sooloonäitus ja oled ka ise kohal ning valmis suhtlema, saad oma loomingule meeletult tagasisidet. Publik on väga uudishimulik ja huvitatud ka kunstniku endaga suhtlemisest.

Tagasiside on minu arvases igi eluliselt vajalik, andes mõistmise, kuidas su tööd väljapoole paistavad ja milliseid mõtteid tekitavad. Lisaks on muidugi suur võimalus puutuda kokku inimestega, kes on huvitatud sinuga edaspidisest koostööst või su loomingust ostmisest. Kui oled ikka neli pikka kaheksatunnist päeva olukorras, kus inimesed sind küsimustega pommitavad, siis hakkad lõpuks iseend ka just nagu rohkem mõistma.

●● **Kas oli midagi, mis sind selle kogemuse puhul ehmatas?** Niisugust asja vist ei olnudki, mis oleks lausa ehmatanud... Võibolla tõesti oli ehmatavalt suur huvi mu tööde vastu. Nii meedia kui ka publik nimetas mind esindanud Temnikova & Kasela galerii boksi üheks messi huvitavamaks ja niisuguse volüümiga ürituse puhul võib seda kindlasti võtta kui komplimenti. Olin neid töid varem küll Euroopas

Marko Mäetamm on haaratud kahe politseinikuks riietunud kunstniku aktsiooni. Foto: Tanel Veenre

Mis on Art Basel Miami?

Art Basel Miami on iga-aastane USA kunstimes, mis võrsus 2002. aastal Šveitsis toimuvast Art Baselist. Messile pääsevad vaid valitud galeriid ja seda külastab nelja päeva jooksul umbes 50 000 inimest. Eestist oli kutsutud Temnikova & Kasela galerii, kes läks välja Marko Mäetamme isikunäitusega.

näidanud, aga polnud sugugi kindel, kuidas need Ameerika kontekstis võiksid mõjuda.

●● **Kuid sinu tööd nõretavad siiski vägivaldast. Kas see ei tekitanud resonantsi USA-s parajasti ülikuumal relvade ja vägivalda debatiga?**

Selle resonantsi tõttu ma aluses natuke kartsingi võimalike reaktsioone. Mis aga juhtus, oli see, et hakatigi rääkima, et relva- ja koduvägivalla probleemid on tõesti olulised teemad ja Ameerika ühiskonnas eriti aktuaalsed ning selles kõigest tulebki rääkida. Tunti ilmselt ära, et jutt käib päriselust, mitte mingitest atel-

jee seinte vahel väljamõeldud pseudoprobleemidest, ja see läks inimestele väga korda.

●● **Mis oleks, kui lööks suurelt läbi? Kui reaalne on stsenaarium, et kihutad kümne aasta pärast oma Porshega oma Vahemere-äärse villa ette?**

Kui kõik suureks läbilöögiks vajalikud tingimused kokku langevad, enne kui loomin-

„Olen karjääri jooksul püüdnud teha kõik, et saada väga heaks kunstnikuks.”

guline töövõime mind maha jätab või mu maine eksistents otsa saab, siis see aeg ühel hetkel kindlasti tuleb. Olen läbi kogu oma senise karjääri püüdnud teha endast olenevalt kõik, et saada väga heaks kunstnikuks, ja töotan selle nimel endiselt iga päev. Milleks siis muidu üldse pingutada?

Porsche koha pealt ei ole ma küll praegu väga kindel, aga mine sa tea... Kui, siis kollane Porsche, sest mul on tohutu kollase värvi fetiš. Ja villa saab olema ilusa sinise basseiniaga. ●

MEEDIALEMMIK

Välismeedia Mäetammest

●● **Art-agenda.com:** „Osaliselt Mäetamme enda elukäigule toetuvates teostes taasluakse tuumperekonnas toimuvaid kohutavaid draamasid. Teosed on ühekorraga naljakad ja grotesksed, tuues meelde kadunud Mike Kelley sisemaailmad.”

●● **Artkabinett.com:** „Mäetamme teosed on väga isiklikud ja vaataja ees avaneb tänapäeva töötava pereinimesest mehe äng.”

●● **Hyperallergic.com:** „Üks mu lemmikteoseid oli eesti kunstniku Marko Mäetamme installatsioon. See on süng, aga ühtlasi naljakas kraam. Nagu galerist mulle ütles: see on Eesti, mitte Kreeka, meil ei võeta kõike nii tõsiselt.”

Mäetamme mainisid veel väljaanded:

- New Times Miami
- ArtObserved
- Art Market Monitor
- Art Kabinett 2
- New Times Miami 2

PLAADIVEERG

Rokk
HND
„Akustiline”

★★★★☆

Ära sa naera siin midagi. Isegi kui elektriline HND pole kunagi mait-

seküsimuste summana päriselt istunud ja alati on nende juures olnud, kust närida ja teritada, siis selle detsembris ilmunud akustilise plaadi kallal pole küll kusagilt kinni haarata. Ei, küsimus pole asja ümaruses või hambutuses, vaid hoopis selles, kuidas on plaadi ise produtseerinud ja salvestanud bänd oma materjaliga ümber käinud. Töötused näitavad, et nad oskavad ka päriselt muusikat teha, selmet lihtsalt riffe ja hüüdlauseid ritta laduda. Õnnestunud üllitis.

Mart Niineste

Indie
Yo La Tengo
„Fade”
★★★★☆

Yo La Tengo on olnud saatemuusikaks juba 28 aasta jagu kaudnitatele hetke-

dele. Ta kindlustab seda positsiooni iga plaadiga. Yo La Tengo püsib muutumatuna: kergelt undav sünt, meloodiline kitarr, Ira Kaplani rahustav hää, magus melanhoolia ja kohati sisse hüppav lõbusus. Ikka õrna indie ja shoegaze'i vahel liikuv tunde-

muusika. **Tiiu Laks**

Rokk
The Wallflowers
„Glad All Over”
★★★★☆

„Glad All Over” ei hiilga küll millegi uuenduslikuga, kuid selles forma-

dis ei ole see miinuseks. Lugu- sid on igale meeleolule, just nii nagu olema peab. Sellel on nii gruuvivat kõrberokki, mõttlik-melanhoolseid ballaade kui ka ska-taktis sammuv austusavaldus Joe Strummerile. Samuti tõestatatakse, et armastusest on endiselt võimalik huvitava lüürikaga lugusid kirjutada. **Kristo Koppel**

Kolm naist segavad kolme kaunist kunsti

Lavastuses „oma” otsimisest kohtuvad muusika, nüüdistants ja moodne visuaaltehnoloogia.

Kaarel Kressa
kaarel.kressa@epl.ee

Von Krahli proovisaalis ehk Külghorvis etendub kolme noore naise lavastus „Oma-Oma”. Tegijad on muusik ja näitleja Mari Pokinen, moderntantsija Annika Viibus ja valguskunstnik Luise Sommer. Neid seob Viljandi kultuuriakadeemia taust.

„Neli aastat tagasi, kui

Annika tantsukunsti eriala hakkas lõpetama, kutsus ta mind oma diplomietenduse tantsima, Luise tegi samale etendusele valgust,” räägib Pokinen uue lavastuse eel- loost. „Eelmisel kevadel võttis Annika minuga uuesti ühendust, temas oli tekkinud vajadus endast miskit välja anda. Mina tundsin sel ajal, et tahaksin veidi rohkem muusikale keskenduda, aga teha seda kuidagi uuel moel. Leidsime, et ongi aeg ühendada kummagi tants ja muusika, Luise ilmumine meie kõrvale oli juba väga loogiline.”

Seekordne lavastus on üles

Luise Sommer, Mari Pokinen ja Annika Viibus

Foto: Luise Sommer

ehitatud ainult tantsule ja muusikale, sõnaline osa puudub täiesti.

„Kasutame vaid oma keha ja ruumi, kus oleme, ning kitarr ja laulu,” ütleb Pokinen, kes pole varem pidanud lahendamise küsimust, kuidas mingit lugu ainult muusika abil jutustada. „See olukord on väga keeruline. Pealegi ei ole meil kedagi kõrval, kes vaataks ja annaks nõu. Ka nii pole ma varem tükki teinud, et päris ise... Oleme kolmekesi ja peame vaid ennast usaldama, peame looma ning samal ajal oma loodut hindama ja kokku panema.”

Aga mis siis on need ühised teemad noore kultuurinimese ja naise jaoks? „Eks see ole ikka see suur inimeseks olemise teema,” arvab Pokinen. „Et kuidas ennast kokku panna ja iseendaks jääda... Mis on see, mis hoiab meid elus. Mis on see, mis hoiab meid siis, kui kõik tundub katki olevat.” ●

„OmaOma”

Lavastus ja teostus: Mari Pokinen, Annika Viibus, Luise Sommer
Esietendub Von Krahli teatris homme, **19. jaanuaril**.

Reisikaart				
RIIK		AEG	HIND	TRANSPORT, MAJUTUS, LISAINFO
FIRMA				
IDA-EUROOPA	Ungari (7 päeva)	2013. a.: 15.-21.04; 7.-13.07; 20.-26.07; 4.-10.08; 19.-25.08	2013. a.: aprill: al. 189 € juuli - august: al. 196 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC, dušš igas toas) h/s. Mitte ühtegi ööbimist bussist! Hotell *** lisatasu eest. Info: Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reisidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Ungaris! 2 päeva Budapestis (Buda loss, Vajdahunyad lossikompleks, Gellerti mägi, Kalameeste bastion jpm), Szechenyi – Euroopa üks suurimaid termalvee basseineid komplekse, kolm linna Doonau kallastel: Esztergm, Visegrad, Szentendre – eestikeelsed linnaekskursioonid hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €
	Tšehhi (7 päeva)	2013. a.: 17.-23.03; 12.-18.05 12.-18.06; 29.06-5.07; 14.-20.07; 26.07-1.08; 11.-17.08	2013. a.: märts: al. 176 € mai: al. 186 € juuni - august: al. 196 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC/dušš igas toas) h/s. Mitte ühtegi ööbimist bussist! hotell *** lisatasu eest Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reisidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Tšehhis! Praha, Karlovy Vary, Kutna Hora - kõik linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €
LÕUNA-EUROOPA	Itaalia (9 päeva)	2013. a.: 16.-24.03; 16.-24.03*; 20.-28.04; 11.-19.05; 8.-16.06; 2.-10.07; 21.-29.07; 3.-11.08; 18.-26.08; 13.-21.09	2013. a.: al. 298 € august: al. 308 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 € 16.-24.03.2013. - lisareis koolidele. IGA 12. KOHT TASUTA!
	Põhja-Itaalia (9 päeva)	2013. a.: 6.-14.04 22-30.07 10.-18.07 28.09.-6.10	2013. a.: aprill: al. 309 € juuli: al. 325 € september: al. 309 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Milano, Garda ja Como järved, Bellagio, Sirmione, Verona, Veneetsia, Murano ja Burano saared, Trieste – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €
AASIA	Bulgaaria Otselend	Mai kuni september 2013, Iga nädal	Al. 342 € (reisija kaheses toas)	Transport: otselend Tallinnast. Majutus: hotellid kõik kategooriad, kõik toitudestüübid Pakutavad kuurortid: Varna (Kuldse Liivad), Burgas (Päikesed Rannik). Kohapeal eesti keelse esindaja vastuvõtt ja eesti keelsele ekskursioonid. Reisi kestvus vastavalt soovile 7 kuni 14 päeva.
	Türgi Otselend	Aprill kuni oktoober 2013, Iga nädal	Al. 385 € (reisija kaheses toas)	Transport: otselend Tallinnast. Majutus: hotellid kõik kategooriad, kõik toitudestüübid. Info: Pakutavad kuurortid - Antalya, Alanya, Belek, Side, Kemer, Bodrum. Kohapeal eesti keelse esindaja vastuvõtt ja eesti keelsele ekskursioonid lisatasu eest. Reisi kestvus vastavalt soovile 7 kuni 14 päeva.
	Hiina: Avastusreis Hiina südamesse (iidsed pealinnad ja pühad mäed)	2013.a.: 15.03.-25.03.	1990 € (sisaldab kõike, v.a. taskuraha)	Transport: lennuk, buss, rong. Majutus: hotell **** (koos rikkaliku hommiku- ja lõunasööbiga). Et Hiinat ja hiinamaalasi lähemalt tundma õppida, tuleb sõita Pekingist kaugemale. Küllastame iidseid pealinna Peking, Xian, Luoyang, pühasid mägesid Hua Shan ja Tai Shan ning nautime Draakonimaa Siidtee äärde jäävaid rikkusi, tarkusi, imesid.
		SEEDER KONSULTATSOONID OÜ (Hea Energia Keskus) Tõnismäe 2-4010 Tallinn, tel. 6307475, mob: 5059080 info@seeder.ee wwwseeder.ee		

Lõunamaa reisipaketid, soodsad lennuki- ja laevapiletid, reisikindlustus.

Grupireisid vastavalt tellimusele

Mainedd – 20 aastat turismi.

Lisainfo: tel 644 4744; 641 8350; 641 8285
Tallinn; Rüütli 14; e-mail: info@mainedd.ee
www.mainedd.ee

KAUGREISID:
MIAMI - KARIIBIMERE KRUUIS.
MAAILMA SUURIMA KRUISI LAEVAGA
04-15.12.2013 H: 2875 €
AUSTRALIA – UUS - MEREMAA 16.11-01.12.2013 alal. H: 4589 €
VANCOUVER-KAMLOOPS-COLUMBIA JÄÄLIUSTIK-ALASKA **UUS!!!**
30.06-13.07.2013 H: 3599 €
USA LÄÄNERANNIK: NEW YORK-LAS VEGAS-GRAND CANYON-SAN FRANCISCO-HAWAII-LOS ANGELES
25.05-08.06. / 15-29.09.2013 H: 2999 €
SINGAPUR - SUMATRA SAAR – LANGKAWI - KUALA LUMPUR
23.02.-08.03.2013 H: 2890 €
HONG KONG - MACAU – TAIWAN – FILIPIINID
11 - 25.05.2013 H: 2999 €
VIETNAM-CAMBODZA
13-26.04. / 14-27.11.2013 H: 2899 €
SUUR INDOHIINA RINGREIS-VIETNAM-LAOS-CAMBODZA
17-30.03.2013 H: 2999 €
WASHINGTON - PHILADELPHIA - NEW YORK- NIAGARA
10-18.08.2013 H: 1999 €

KUUBA – KARIIBIMERE PÄRL-CANCUN - MEXICO CITY
23.11-06.12.2013 H: 2999 €
ARGENTIINA – BRASILIA 26.10-08.11.2013 H: 3699 €
EKSOOTILINE LÕUNA-AAFRIKA – VICTORIA KOSK
01-15.03. / 06 -20.10.2013 H: 4299 €
SALAPÄRANE TAI JA KULDSETE TEMPLITE BIRMA
16.02-01.03. / 27.10-09.11.2013 H: 2995 €
KULDSETE TEMPLITE BIRMA
15-25.02.2014 / 19-29.11.2013 H:2 499 €
HAWAII SAARED 17 – 25.03. / 17-25.11.2013 H: 2999 €
PEKING-PÕHJA - LÕUNA KOREA
06-16.04. / 06-16.10. 2013 H: 2966 €
EKSOOTILINE LÕUNA-INDIA JA SRI LANKA
17-28.11.2012 / 09-20.03.2013 H: 1999 €
IISRAEL – JORDAANIA **UUS!!!**
08-16.10.2013 NB!! Kohapeal kohalik eestikeelse giid H: 1250 €
SINGAPUR - UUS MEREMAA - FIDZI SAARED **UUS!!!**
25.01-08.02.2014 H: 4399 €
LÄHIREISID:
KIHNU SAAR 14.07. / 11.08.2013 H: 90 €

PÄIKESELINEMUHUMAA JA SAAREMAA
06-07.07 / 31.08 -01.09.2013 H: 92 €
HIUMAA VÕLUD 15-16.06 / 20-21.07.2013 H: 92 €
SOOME JÄRVEDE VÕLU JA IMATRA KOSE VETEMÄNG
05-07.07 / 09-11.08.2013 H: 230€
RIIA - JÜRMALA JA KURAMAA HERTSOGITE LOSSID
20-21.07 / 17-18.09.2013 H: 110 €
HISPAANIA -PORTUGAL-ANDORRA-GIBRALTAR
29.09-10.10.2013 H: 950 €
POOLA -VARSSAV-KRAKOW -ZAKOPANE
14 - 20.07.2013 alal. H: 375 €
LUMMAV SVEITS 20 - 28.07.2013 alal. H: 550 €
KÜTKESTAV BAIERIMAA JA LUDVIG II LOSSID
16-19.06.2013 alal. H: 560 €
TULBIÕITES HOLLAND JA MAAILMA KUULSAIM LILFEESTIVAL
15 -23.04.2013 alal. H: 560 €
INGLISMAA - SOTIMAA 26.06-07.07.2013 alal. H: 989 €
GOTLAND – ROOSIDE SAAR 03-08.08.2013 alal. H: 459 €
VIIN-SLOVEENIA-HORVAATIA
26.04-05.05/ 13-22.09.2013 H: 490 €

IIDNE KREEKA KOOS PUHKUSEGA KORFU SAAREL **UUS!!!**
20-27.08.2013 H: 890 €
PORTUGALI PÄRLID 10-16.06 / 21-27.10.2013 alal. H: 894 € **UUS!!!**
SITSILIA – SARDIINIA - KORSIKA **UUS!!!**
14.- 25. 05 / 22.10 - 02.11.2013 alal. H: 1250 €
UNGARI VEINITUUR - DALMAATSIJA 09.-18.08.2013 H: 579 € **UUS!!!**
LINNAPUHKUS
LONDON - WINDSORI LOSS
20-24.02.2013 / 20-24.03.2013 H: 550 €
MAAILMALINN PARIIS 25.-28.04.2013 alal. H: 650 €
ANTIKN EROOMA 20.-24.03.2013 alal. H: 650 €
RODODENDRONIÕITES HANSALINN BREMEN
18-21.05.2013 alal. H: 355 €
PÖNEV DUBLIN 08 -13.06.2013 alal. H: 589 € **UUS!!!**
VIIN – SUURSUGUNE UNELMATELINN
16-19. 05.2013 alal. H: 650 €
KARM IMEDELINN-REYKJAVIK **UUS!!!**
10-14.04 / 10-15.07 / 02-06.10.2013 H: 899 €
KIREV ISTANBUL **UUS!!!**
22 – 26.05. / 26-30.06 / 02-06.10.2013 H: 750 €

LOE SELLE NÄDALA MAALEHEST:

Eestlasi sünnib üha vähem

» Maaleht uuris, miks kukkus sündide arv teist aastat järjest ja langes 2004. aasta tasemele.

LOE VEEL:

» **EESTI ABSURDNE TOIDURINGLUS:** kohalik odav kala müüakse välismaale ja kallid ostetakse asemele.

» **KES ON SEE MEES,** kes tahab käia kõigi Eesti linnapeade vastuvõtul?

Sel nädalal Maamajandus!

JALGPALLIKOONDIS MÄNGUKS ŠOTIMAAGA

Eesti jalgpallikoondise peatreener Tarmo Rüütli tegi teatavaks need 25 mängijat, kellega arvestab 6. veebruaril Aberdeenis peetaval maavõistlusel Šotimaaga. Rüütli lõplikusse valikusse

pääseb 20 pallurit. Kutse koondisesse sai ka neli Eesti liiga mängijat: meisterklubist Nõmme Kaljust Alo Bärengurub ja Tihon Šišov (pildil) ning FC Florast Gert Kams ja Siim Luts. **Delfi**

LASKESUUSANEIUD OLID MK-ETAPIL KAHVATUD

Laskesuusatamise MK-etapil Anterselvas võitis naiste 7,5 km pikkuse sprindi Slovakkia esindaja Anastassia Kuzmina, kes edestas soomlannat Kaisa Mäkäräinennit ja valgevenelan-

nat Darja Domratšjov. Eestil laskesuusatajatest sai Kadri Lehtla 42. (+2.00,8; 0), Darja Jurlova 60. (+2.26,8; 1) ja Kristel Viigipuu viimase ehk 99. (+5.01,4; 6) koha. **ERR**

FIFA EDEETABEL

83. kohal asub Eesti jalgpallikoondis eile avaldatud FIFA maailma edetabelis. Eesti meeskond tõusis kolme koha võrra, Hispaania juhib endiselt Saksamaa ja Argentina ees. **Delfi**

Sportlane ei saa lõputult ajateenistusest viilida

Spordirühma pääseda on raske – kes pingereas tahapoole jääb, see spordirühma ei mahu.

Aet Sõvari
aet@epl.ee

Sportlaste ajateenistus on keeruleine teema. Ühelt poolt on raske ette kujutada, et täies elujõus terved ja tugevad mehed peaksid sõjaväest vabastuse saama üksnes sellepärast, et nende töö on juhtumisi sporti teha, sellal kui nende kontorirottidest eakaaslased püssi alla võetakse. Teisalt on raske ette kujutada seda, et mõni välismaal mängiv tippjalgpallur või olümpiamängudeks valmistuv kergejõustiklane teeks äkitselt oma paljulubavasse sportlaskarjääri pika pausi ja tõmbaks selga laigulise vormi.

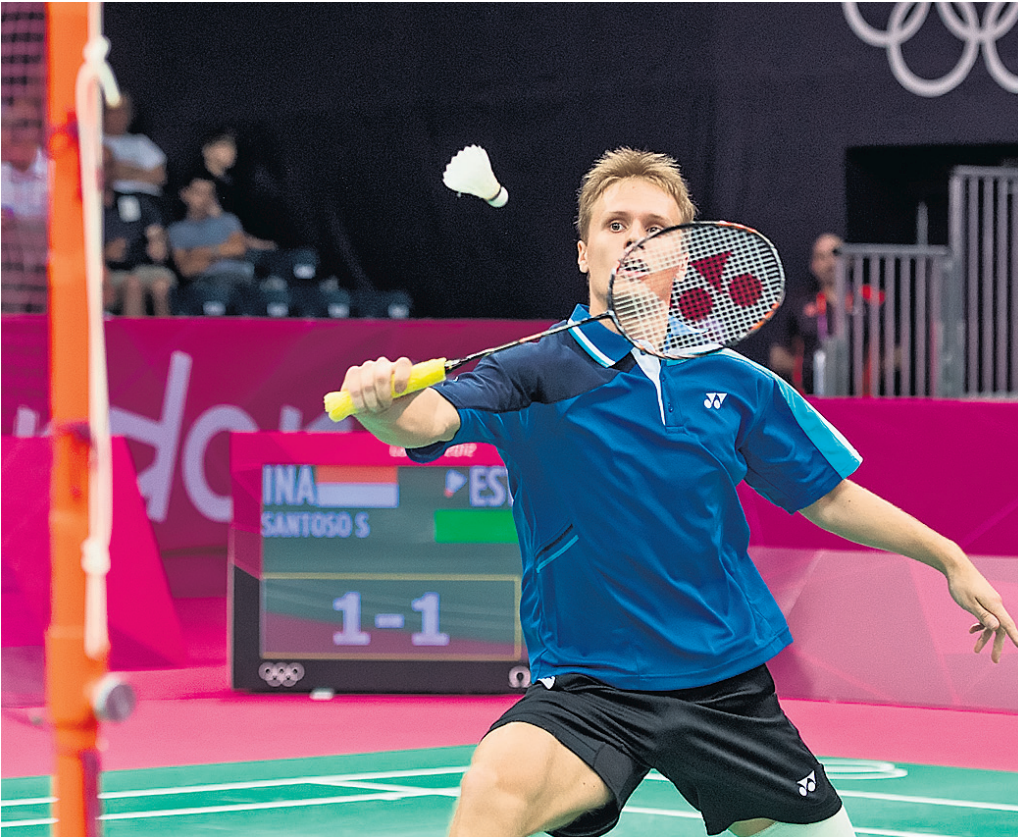
Just sellepärast on tipp sportlaste jaoks välja mõeldud vahepealne variant – teatud aja saavad nad mõjuvatel põhjustel teenistust edasi lükata. Kui nende tase seda lubab, võivad nad aega teenima asuda spordirühma, mis tähendab, et nende igapäevane teenistus piirneb kümne nädalaga.

Kaitseväge tugiteenistuste jaoks on sporditeenistuse ülem major Heino Märks määrib, et spordirühma saada pole niisama lihtne – sportlane taotleb seda kõigepealt oma alaliidult, kes pöörduvad omakorda EOK poole. EOK paneb kõik spordirühma soovijad pingeritta. Need, kes rühma mahuvad, saavad sinna. Teised peavad läbima tavalise ajateenistuse.

Ei viilunud

Üks värskemaid ajateenijaid Eesti sportlaste seas on sulgpallur Raul Must, kes alles hiljuti kasarmu ukse enda järel kinni tõmbas. Tegelikult tema ajateenistus veel kestab, kuid pärast sõduri baaskursuse läbimist ei pea ta enam iga päev kasarmus viibima ja saab tegeleda oma põhitööga – treeningute ja sulgpalli mängimisega. Major Märksi sõnul kestabki sportlaste ajateenistus ikka kaheksa kuud nagu teistelgi noormeesedel, lihtsalt pärast baasväljaõpet võivad nad tegeleda spordiga ja käivad väeosas vaid teatud harjutusi sooritamaks.

25-aastasest Musta kutsuti esimest korda ajateenijate sekka juba mitu aastat tagasi, kuid erinevatel põhjustel sai ta mitu korda ajapikendust. „Vahepeal oli mul põlvevigastus, siis selja-

Sulgpallur Raul Must astus ajateenistusse kohe pärast Londoni olümpiamänge.

Foto: Ilmar Saabas

Pärast baasväljaõpet käivad sportlased väeosas vaid harjutusi sooritamaks.

Kuidas pääseb spordirühma?

Kaitseressursside ameti teatel on tipp sportlastel võimalus kandideerida staabi- ja sidepataljoni koosseisus tegutsevase spordirühma. Sportlased esitavad taotluse alaliidule, alaliit omakorda Eesti olümpiakomiteele ja see kaitseväge spordikomisjonile, kus tehakse lõplik valik.

Spordirühma kandideeriv sportlane peab vastama kindlatele kriteeriumitele. Näiteks peab ta eelneva või käesoleva hooaja jooksul olema täitnud kas täiskasvanute rahvusvahelise tiitlivõistluste normi või olema juunioride rahvusvahelistel tiitlivõistlustel esimese kaheksa hulgas. Pallimängudes peab sportlane kuuluma Eesti täiskasvanute koondisse jne.

Sõelale jäänud sportlased kutsuvad kaitseressursside amet omakorda kaitseväge spordikomisjoni ettepanekul spordirühma ajateenistusse.

hädad. Tagatipuks viibisin mitu aastat välismaal. Lõpuks oli siiski käes see aeg, kui pidin kindlasti minema. Mulle öeldi, et saan liituda spordirühmaga ja läbida kümnenädalase baaskursuse,” räägib Must. Kutse lipu alla saabus enne möödunud suviseid Londoni olümpiamänge, kus Must osales. Talle jäeti valikuvabadus, millal ta soovib aega teenima minna. Just olümpia tõttu otsustas ta selle edasi lükata sügisesse.

Mustal ei tulnud mõttessegi hakata ajateenistusest viilima. „Oleks ju võinud hakata arstide vahet jooksmas, aga see ei ole seda vaeva väärt,” arwab sulgpallur. „Võtsin eesmärgiks, et teen selle lihtsalt ära.”

Kümne nädalat ei olnud tema sõnul kerged. „See oli ikka päris raske aeg, päris palju tegemist hommikul kella kuuest õhtul kella kümneni. Sain õhtuti ka trenni minna, aga üldiselt olin selleks ajaks juba nii väsinud, et trennist ei tulnudki suurt midagi välja.” Baaskursuse kümne nädala sisse kuulusid Mustal ka kolm metsalaagrit ja osalemine laskmisharjutustel.

Teine tipp sportlane, kellel ajateenistus spordirühmas läbitud, on võrkpallur Martti Rosenblatt, kes käis sõjaväes ära juba mitu aastat tagasi – kohe, kui kutse tuli. „Ei hakanud mingit ajapikendust taot-

lema. Mind saadeti Kuperjanoovi pataljoni. Mõtlesin, et päris huvitav saab olema. Alles siis sain föderatsioonist teada, et saaksin ka spordirühma minna ja kümne nädalaga hakka-

Lahe ja õpetlik aeg

Tal on oma sõjaväeperioodi kohta ainult häid sõnu öelda. „Noorteaeg oli lahe ja õpetlik. Kohati oli ehk raske, aga mitte midagi väga hullu. Seltskond oli tore, kõik sportlased koos.”

Tema sõnul ei saa ajateenistusse minekut võtta kui kohustust. „Ma ei ole mingi sõjahull, aga usun, et ajateenistus on igale mehele individuaalselt kasulik. Kui riik vajaks mind kui sõdurit, küll siis õpitu ruttu meelde tuleks,” nendib ta.

Kuidas aga ikkagi käib nende sportlaste käsi, kellel on profilepingud välismaiste jalg- või korvpalliklubidega? Major Märksi sõnul on püsi- ja lepinguga välismaal viibivad sportlased saanud oma teenistusse asumist seni edasi lükata. Omal ajal said sportlased ajapikendust. Näiteks ei jõudnud Eesti sõjavägi ära oodata Mart Poomi, sest tema lepingut Inglismaal pikendati pidevalt, kuni juba vanus ette tuli. Praegu välismaal töötavale sportlasele ajapikendust kui sellist ei anta – lihtsalt ta võib valida aega, millal teenistusse tulla. ●

Eelmisel hooajal mängis Timo Oja (palliga) veel Rakvere Tarva meeskonnas.

Foto: Siim Lövi

Südameprobleemid sundisid Timo Oja mängupausile

Ivar Jurtšenko
uudised@epl.ee

Valga Maks & Mooritsa korvpalliklubi tagamängijal, kuendat hooaega meistriliigas pallival Timo Ojal avastati südameprobleem.

Pärast eelmisel reedel TYCO Raplaga peetud G4S-i meistriliiga kohtumist tundis Oja end halvasti ja kui terve öö ei õnnestunud sõba silmale saada, läks traumapunkti tervisemuret kurtma.

Esmased uuringut tehti Valgas, kuid seejärel suunati Oja juba Tartusse. Südameuuringud ja koormuskatse näitasid, et tegemist on südame ülekooormusega. Arstid keelasid Ojal spordiga tegelemise esialgu kuuks ajaks, seejärel tehakse uued südameuuringud.

Tekkis ebamugavustunne

„Valusid südame piirkonnas pole mul olnud, aga Raplaga mängus tekkis ebamugavustunne, mis häiris öö otsa. Meil oli kaks mängu järjest ja võibolla on tegu halbade asjade kokkulangemisega. Trenni olen kogu aeg suurte koor-

mustega teinud, ei usu, et uue treeneri tulekuga oleksin trennis end ära tapnud. Pigem olen see mees, kes teeb individuaaltreeninguid veel juurde,” rääkis Oja.

Sunnitud mängupausi pikust Oja prognoosida ei tahtnud. „Meile on iga mäng ja iga mees väga tähtis. Kahju, et pean nüüd päris pikalt kõrvaltaataja olema. Üritan säilitada positiivsust ning loodan sel hooajal, hiljemalt play-off mängudeks tagasi olla,” lisas 25-aastane tartlane, kel oli kergemaid südame ülekooormuse probleeme ka paar hooaega tagasi.

Valga eest on Oja tänavusel meistriliiga hooajal väljakul käinud 15 kohtumises. Mänguaega on talle jagunud keskmiselt 25 minutit ja punkte kogunenud 11,5. Valga Maks & Moorits hoiab turniiritabelis praegu viendat kohta, kuid ühe põhimängija väljalangemine teeb positsiooni säilitamise keeruliseks. Meeskonna määndžeri Antti Vasara sõnul pole välistatud, et Oja positsioonile tuuakse uus mängija. ●

20 000

punkti piiri on nüüdseks korvpalli unelmateliigas NBA-s ületanud ka Miami Heati tähtmängija LeBron James. Superstaar jõudis vägeva tähiseni Eesti aja järgi eile varahommikul, mil Miami alistas võõrsil Golden State Warriors 92 : 75. Kokku on NBA-s maagilise piiri ületanud 38 pallurit, ent James jõudis tähiseni kõige nooremamana, olles 28 aasta ja 17 päeva vanune. Paremuselt järgmine on Kobe Bryant, kes oli tol hetkel Jamesist aasta ja 105 päeva vanem. Seevastu absoluutse skoorikuninga tiitlini on Jamesil veel tohu-

tult maad. Kareem Abdul-Jabbari ette visatud tulemus on nii võimas kui 38 387. „Kui mul õnnestub sinna jõuda, on lahe, aga ma ei usu, et jõuan. 38 000 – see on hullumeelne!” lausub James USA meediale.

Peale vägeva punktühikute ületas praeguse aja üheks parimaks korvpalluriks peetav James kohtumises Warriorsiga ka 5000 resultatiivse sõdu piiri. „See on minu jaoks isegi suurem saavutus kui punktühikute ületamine,” võrdles James kaht ümmargust arvu.

Teadmiseks: tegelikult on pea kõigi pallurite statistikanäitajad suuremad, ent NBA võtab edetabeleid koostades arvesse vaid põhihooaja tulemusi. **EPL**

HOKINOORTE VÄRAVASADU

25 väravat viskas Belgradis toimuval kuni 20-aastase jäähoki MM-i II divisjoni B-grupi turniiril Eesti meeskond Belgia väravavõrku. Mängu lõpptulemus oli 25 : 2. **ERR**

AUTORALLIS VALITSEB IKKA SÉBASTIEN LOEB

Autoralli maailmameistrivõistluste avaetapil Monte-Carlo rallil on seljataga kaks võistluspäeva. Ralli liider on veenva vahega valitsev maailmameister Sébastien Loeb (Citroën), kelle edu lähi-

ma ohustaja Sébastien Ogieri (Volkswagen) ees on kasvanud juba 1 minuti ja 35 sekundi peale. Eile sõidetud kuuest kiiruskatsel võitis Loeb kaks, kasvatades pidevalt edumaad. **Delfi**

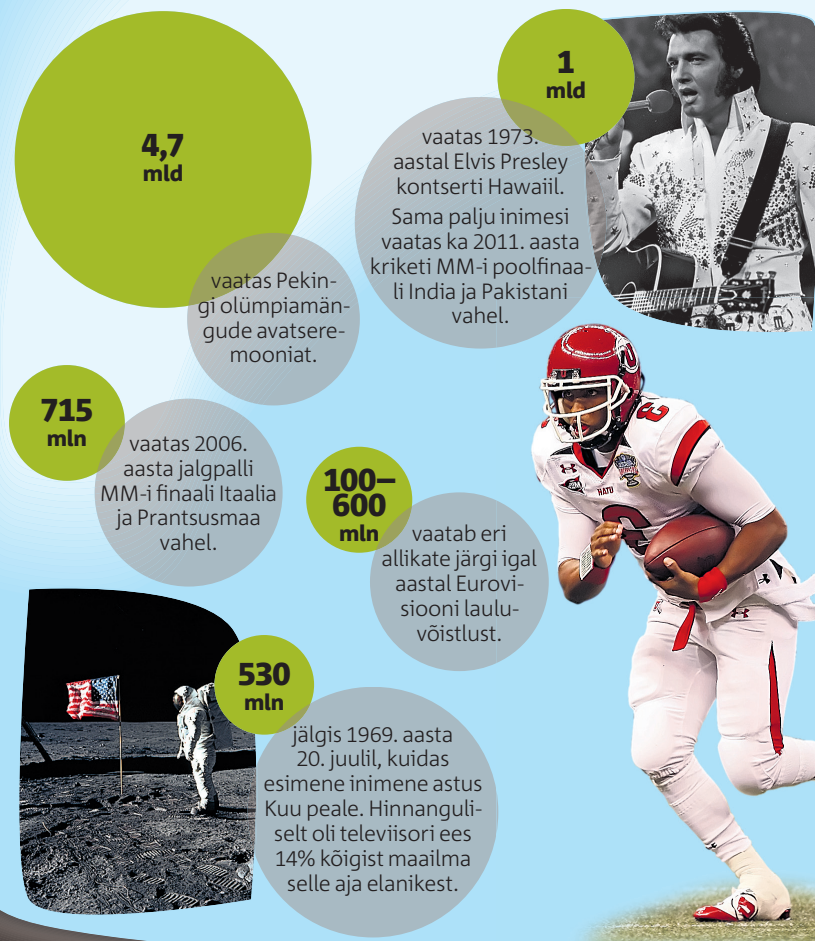
LANCE ARMSTRONGILT VÕETI OLÜMPIAMEDAL

Rahvusvaheline olümpiakomitee ROK teatas, et nõuab dopingut kasutanud USA jalgratturilt Lance Armstrongilt tagasi 2000. aastal Sydney olümpial teenitud pronksmedali. Armstrong

võitis medali eraldistardiga sõidus. Juba varem on rahvusvaheline jalgrattaliit tühistanud kõik Armstrongi pärast 1. augustit 1998 saavutatud tulemused ja määranud võistluskeelu. **ERR**

Maailma vaadatunud saated

Kindlalt ei saa öelda, mis on maailma kõige vaadatum saade, sest eri allikad annavad välja erinevaid arve. Kuid hinnanguliselt näeb esikuuk välja järgmine.

USA vaadatunud saated aastatel 1964–2012

Ameerikas juhtis pikka aega tabelit 1983. aastal eetrisse läinud teleseriaali „M*A*S*H“, viimane osa, kuid siis algas Ameerika jalgpalliliiga finaalmängude võimutsemine. Tänapäevase seisuga on neid esikümnes lausa kaheksa.

MILJONITES

Super Bowl XLVI (2012)	111,3
Super Bowl XLV (2011)	111,0
Super Bowl XLIV (2010)	106,5
„M*A*S*H“, viimane osa (1983)	106,0
Super Bowl XLIII (2009)	98,7
Super Bowl XLII (2008)	97,5
Super Bowl XXX (1996)	94,1
Super Bowl XLI (2007)	93,2
Cheers'i viimane osa (1993)	93,1
Super Bowl XXVII (1998)	91,0

Kas Oprah' saade lööb rekordeid?

Täna ja homme öösel jõuab USA-s õhtusel parimal eetriaajal tuhandete kodudeni Oprah Winfrey Networki vahendusel intervjuu, millest maailma meedia on viimasel nädalal pikalt ja laialt rääkinud. Suure töönaosusega tunnistab rattur Lance Armstrong telediiva Oprah'le, et ta tarvitas dopingut alates 1995. aastast kuni karjääri lõpuni. Lisaks on saade interneti vahendusel jälgitav terves maailmas. Lähipäevad toovad ka selguse, kas ja missuguseid rekordeid tele-saade löi.

Oprah' seni kõige vaadatum saade on 1993. a intervjuu Michael Jacksoniga, mida jälgis 36,5 miljonit leibkonda USA-s ja maailmas kokku hinnanguliselt 100 miljonit inimest.

Koostanud: Kristi Kirsberg; allikad: New York Times, Wikipedia, Nielsen; fotod: Reuters/Scanpix, AFP/Scanpix; graafika: Maret Müür

Glebova unistus esikuukust pole sugugi utopia

Nädala aja pärast liugleb seitsmekordne Eesti iluuisu-meister Jelena Glebova Zagrebis jälle, et püüda Euroopa meistrivõistlustel elu parimat kohta. Võimalus selleks on tal täiesti olemas, sest kui vaadata võistlusele üles antud naiste nimekirja, edestab teda hooaja tulemuste põhjal kuus uisutajat. Seejuures lähevad ametlikus tabelis arvestusse vaid rahvusvahelise uisuliidu (ISU) võistlustel näidatud tulemused. Võrdluseks, näiteks Eesti meistrivõistlustel kogus Glebova 159,78 punkti.

Zagrebis võistlevatest naistest on sel aastal kõige enam punkte kogunud venelanna Elizaveta Tuktamiševa, kes sai Pariisi GP-etapil kokku 179,62 punkti. Adelina Sotnikoval (Venemaa) on 168,96, Elene Gede-vanišvilil (Gruusia) 160,52, Valentina Marcheil (Itaalia) 158,79, Mae Berenice Meite'il (Prantsusmaa) 157,58, Viktoria Helgessonil (Rootsi) 151,48 ja Jelena Gleboval samuti Pariisi GP-l 140,86 punkti.

Tänapäevaga võrreldes on näidanud soomlanna Kiira Korpi teatas, et tema vigas-

Jelena Gleboval on kõik võimalused püüda Zagrebis kõrget kohta.
Foto: Andres Putting

tuse tõttu osaleda ei saa. Lõppeva nädalani oli segane, mida otsustab tiitlikaitsja ja Carolina Kostner, kes sügisel andis teada, et tänavu ta tiitlivõistlustel ei võistle. Sellegipoolest tegi Kostner Itaalia meistrivõistlustel kaasa, võitis kuldmedali ja kinnitas teisipäeval Facebooki vahen-

duel, et kavatseb ka Horvaatia pealinna sõita. „Valmistun EM-iks. Mõni päev tuleb paremini välja, teine kehve- mini, kuid tahan võistelda ega kurvasta ülemäära, kui ma seekord kuldmedalit ei võida. Tänavune aasta on siiski eelkõige valmistumine Sotšiks,“ ütles ta. **• Kristi Kirsberg**

Kimiko Date-Krumm ootab ajaloolist võitu

Austraalia lahtistel tennisemeistrivõistlustel ei ole seni ühtegi suurt üllatust ja kõik favoriidid alustavad kolmanda ringi mängu. Ajalugu tegi Jaapani tenniseläss Kimiko Date-Krumm, kes jõudis 42-aastaselt suurturniiri kolmandasse ringi. See on rekordiraamatus teine tulemus. Ainult üks naine on varem sama suutnud. Renee Richards oli 1979. aastal kolmandasse ringi jõudes 45-aastane. Võidu korral saab Date-Krummist aga vanim naine, kes suurturniiril neljandasse ringi jõuab. Date-Krumm alistas 6 : 2, 7 : 5 Iisraeli tennisisti Shahar Peeri. Juba 23 aastat tagasi Melbourne'is mänginud jaapanlanna järgmine vastane on serblanna Bojana Jovanovski.

„Kõik ütlevad, et olen hull. See on alati esimene sõna. Aga nad toetavad mind,“ lausus Date-Krumm kaasvõistlejate kohta.

Eile tagasid endale kindla edasipääsu veel Viktoria Azarenka (Valgevene), kes alistas kreeklanna Eleni Daniilidou 6 : 1, 6 : 0, ja ameeriklanna Serena Williams, kes oli 6 : 2, 6 : 0 parem hispaanlannast Garbine Muguruza Blancost. **• EPL**

Täna Delfi Spordis: mida rääkis Lance Armstrong?

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

8 OSCARI NOMINENT

MS12

HUGH JACKMAN ANNE HATHAWAY RUSSELL CROWE

VÕITLE UNISTA LOODA ARMASTA

Hüljatud

WORKING TITLE

Saal 1	15:10(v.a L)	16:25(ainult L)
Saal 2	18:00	21:25
Saal 7	11:25(v.a. P, E)	12:15(ainult E)
A.Le Coq Sviit	16:15(ainult L)	17:25(v.a. R, L, N)

"D" ON VAIKNE. KÄTTEMAKS AGA MITTE.

K14

CHRISTOPH WALTZ
LEONARDO DICAPRIO
SAMUEL L. JACKSON

DJANGO

Saal 1	18:25(v.a. L)	21:45(v.a. L)
Saal 5	13:25	
Saal 7	14:45(v.a. P, E)	15:35(P, E)
	18:25(ainult L)	21:45(ainult L)
A.Le Coq Sviit	20:45(v.a. R, L, N)	20:55(R)

OSCARI NOMINENT

ANTHONY HOPKINS HELEN MIRREN

HITCHCOCK

KINODES 1. VEEBUEARIST

11 OSCARI NOMINENT

MS12

TEEKOND, MIS MUUDAB SU ELU

PII ELU 3D

Saal 1 3D	11:20(v.a. L)	12:25(L)
Saal 2 3D	14:55	
Saal 7 3D	18:10(v.a. L, P, E)	19:00(ainult P)
Saal 10 2D	15:45(v.a. L, P)	

OSCARI NOMINENT

JOHN HAWKES HELEN HUNT WILLIAM H. MACY

ARMASTUSE ÕPETUNNID

KINODES 8. VEEBUEARIST

MET OOPER HD LIVE: MARIA STUARDA

Saal 1 L 20:00(ainult L)

Saal 7 12:00(ainult P)

A.Le Coq Sviit 20:00(ainult L)

KÄÄBIK

Saal 2 HFR 3D 11:45

Saal 3 3D 18:20

Saal 9 2D 15:30

LUMEKUNINGANNA

Saal 3 3D vene keeles! 11:35(v.a. P)

Saal 6 3D eesti keeles! 11:30

KALAPOEG NEMO

Saal 3 2D vene keeles! 13:35(v.a. L)

Saal 6 2D eesti keeles! 13:30

LAMMUTAJA RALF EELLINASTUSE! PERE

Saal 3 3D vene k! 11:15(P) 13:45(L)

Saal 6 3D eesti k! 16:35(ainult L)

Saal 8 2D eesti k! 12:10(ainult L, P)

FILM 43

Saal 3 vene k! 21:35(ainult R, E, K)

Saal 8 14:30 19:40 21:55

Coca-Cola PLAZA

www.forumcinemas.ee
mobile.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

ILMVÕIMATU	MS12
Saal 6	21:30(ainult L, E)
Saal 7	21:20(v.a. L, P, E)
HIRMU LAHT	K14
Saal 7	22:00(ainult P, E)
NT LIVE: KOHTUNIK	kordus! L
Saal 7	19:00(ainult E)
JACK REACHER	MS12
Saal 8	11:40(v.a. L, P)
Saal 9	16:45 21:10
DEEMONID	eeesti keeles! K14
Saal 9	13:00
METSIKU LÕUNAMAA ASUKAD	MS12
Saal 9	19:05
007 SKYFALL	Saal 10 12:45 MS12
LINCOLN	eeELLINASTUS! MS12
Saal 10	15:45(L, P) 18:25(R, N)
ARGO	K12
Saal 10	18:50(v.a. R, N) 21:40

*A.Le Coq Sviiti seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A.Le Coq Sviit E-N pilet 17€. R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

ALATES 11. JAANUARIST KINOS ARTIS

A*ONE FILMS PRESENTS

MAGIC PARIS 3

ME PEAME RÄKKIMA
Laulaja: Angelina Jolie

KATARSIS
Laulaja: Odetta

APELSINID
Laulaja: Jay-Z, Nicki Minaj

IMELINE DE HOUSE
Laulaja: Beyoncé, Justin Timberlake

SANDRINE
Laulaja: "L'Espresso" ja "Rolling Stone"

ARMUTRIEK
Laulaja: "Rolling Stone"

ARMAS COMBI
Laulaja: Jay-Z, Kanye West

GROOVE YOUR LIFE
Laulaja: "Rolling Stone", "Billboard"

13:50 19:35

MADS MIKKELSEN

THOMAS VINTERBERG FILMIS

JAHT

TODE ON KOIGE KINOD

15:00 19:15

SISSEPAASU LEIAB ALATI

KODUS

FRANÇOIS OZON FILM

KRISTIN SCOTT THOMAS EMMAUELLE SORCER "ORIS MENOCHET" ERICST LAMAUER

BARBKE LUCHINI

KINODES 4.

15:40 21:25

18.01	Niko ja lendavad põhjapõdrad - 2D versioon, eesti keeles	12:00	Kodus	15:40 21:25
	360	12:45 21:30	Inglite osa	17:15
	Maagiline Pariis 3	13:50 19:35	Head uut aastat, emad!	17:45
	Jaht	15:00 19:15		

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO »SÕPRUS«

EUROPA CINEMAS

MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

UDUS

В ТУМАНЕ

БОЙННН ФИЛМ РЕЖИССЕРА СЕРГЕИ ЛОЗНИЦА

СЕРГЕИ ЛОЗНИЦА ФИЛМ

ALATES 10.01 2013

18:00

18.01	Udus	18:00
	Holy Motors	20:30

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

EESTI EKSPRESS

17. jaanuar 2013

Hans H. Luik ja Kadri Karro usutlevad Raoul Kurvitzat tema suurnäituse eel

Sandor Liive 100miljoniline hirm:

ohus on Eesti Energia investering Ameerikas

Mida arvavad teismelised elust ja poliitikast?

TALLINNA LINNATEATER

Maaile nähtamatud pisarad
21., 22. jaanuaril 19.00

Ma armastasin sakslast
11., 15. veebruaril 19.00

Keti lõpp
18., 19. veebruaril 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

23. jaanuar kell 18.00

EUROOPA EHK LENDAV TSIRKUS VALMISTUB HÜPPEKS

Jumalikud ilmutused" esitleb: Urmas Vadi romaan "Tagasi Eestisse" Veiko Märka jutukogu "Armastuskunsti suured võlurid" fs valikokogu "100% fs" + üllatus!

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2.-, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1.-
Toetab Kultuurkapital

ÕUES ON KÜLM!

Ole hea, aita mulle soe kodu ehitada!

Kogume toetusi, et ehitada varjupaigas elavatele loomadele uued soojad kodud. Sinu abi aitab luua loomadele paremad elutingimused uute soojade kuutide näol.

Anna oma panus ülekandega MTÜ Aita Nõrgemat arvelduskontole SEB Pangas a/a 10220093334016 või telefoni teel - helistades numbrile 9001212. Ühe telefonikõnega annetat 2 eurot.

Kampaaniainfo leiad MTÜ Aita Nõrgemat kodulehelt

www.armasta.ee

●●● Eesti Päevaleht

TELE2

emt

TÜLID

Elion

elisa

Müük

- Müüa lõhutud küttepuid.

Tel 509 2933.

- Ainult ostes 14-31.01 on võimalik osta tooted -20%. Kasutatud büroo ja prfimööbel. Tähetorni 21-i Tallinn E-R 10-17 Apuneks.ee

Teenus

- KAARDID ENNUSTAVAD

Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min

www.ennustus.ee

Laen

- Laen kinnisvara tagatisel. ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083

www.aolaenud.ee

Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Kinnisvara

- Eksklusiivne maatükk 1 ha, Käsnu järve kaldal. Hind 20000.-eur.

Tel 508 0065

Teated

- Kuressaare Linnavalitsus teatab korralduse, „Avalikes huivides vajaliku

kaugküttetorustiku talumiseks

sundvalduse seadmine kinnistutele

Marientali tee 19, 21, 23, 25 ja Pihtla

tee 32, 34” vastuvõtmisest järgmistele

puudutatud korteriomanikele:

Enno Jõgi, Carl Unger, Riina Kivihall,

Tõnis Maimann, Toivo Tapani Jäntti,

Irina Arhipova, Helvi Pihel, Maire Lest,

Mehis Väin, Margo Salumägi,

Aime Räni, Randar Palts.

Korralduse kohaselt seatakse AS-i

Kuressaare Soojus, reg. kood 10105549,

asukoht Kalevi 1a, Kuressaare, kasuks

sundvaldus projekteerimistingimuste

alusel rekonstrueeritava kaugkütteto-

rustiku talumiseks Marientali tee 19,

21, 23, 25 ja Pihtla tee 32, 34 korteri-

omanditeks jagatud kinnisasjadele.

Sundvalduse alusel on AS-i Kuressaare

Soojus õigus teha kinnistutel kaug-

küttetorustiku sihipäraseks kasutami-

seks ja korrashoiuks vajalikke toimin-

guid viisil, mis kõige vähem takistab

kinnistute sihtotstarbelist kasutamist,

teavitades eelnevalt korterelamu

valitsejat hooldustööde teostamisest

vähemalt 3 tööpäeva ette.

Teave: Arvid Peel, tel 514 2784,

e-post arvid@kuressaaresoojus.ee

TIPOLIIN

KINNISVARABÜROO

VELJO TARVIS

tel. 5647 1516,

tel. 657 6301

veljo@tipoliin.ee

www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME

- ÜÜRIME

TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.

- 15 a. töökogemus.

Konsultatsioon tasuta!

VEO- ja KOLIMISTEENUS

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraieid harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS

Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620

e-post info@holmesmeyers.eu

Philip M. Taylor

Mötterelv

Propaganda ajalugu vanaajast tänapäevani

Tõeline maiuspala ajaloo huvilistele!

Sarja avaraamat, klassiku staatuses “Mötterelv”, annab lugejale põhjaliku ülevaate, mis on propaganda, kuidas on seda läbi ajaloo kasutatud ja kuidas on see mõjutanud pöördelisi sündmusi.

Propaganda – nagu sõnastas üks inglise välisministeeriumi ametnik 1920ndate lõpus – on “hea sõna, mis on läinud nihu”.

Uus sari “Riigikaitse raamatukogu” toob lugejani parima valiku sõjanduse ja julgeolekupoliitika temaatilistest teostest.

Tellimiseks helista 680 4444 või kirjuta klienditugi@lehed.ee. Kõik tellimused täidetakse viie tööpäeva jooksul peale arve tasumist. Raamatud on saadaval ka kõikides parimates raamatupoodides üle Eesti.

riigikaitse raamatukogu

TOM RACHMAN

IMPERFEKTSIONISTID

Sarja „Areeni bestseller” 1. raamat

TOM RACHMAN

IMPERFEKTSIONISTID

Vaimukas, intelligentne, satiiriline, lõbus ja kaastundlik ühekorraga; criti sobilik lugemine ajal, mil ka Eestis võitlevad ajalehed ellujäämise nimel. (Priit Hõbemägi)

Saadaval raamatupoodides. Tellimiseks helista telefonil 680 4444 või klienditugi@lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Maaleht

EESTI EKSPRESS

Eesti Päevaleht

Meie kaastunne Imbi Nadarjanile ema

ELFRIDA ANDERSONI

kaotuse puhul

kolleegid Magistrali apteegist

Siiras kaastunne Anne Tahkile isa

MIHHAIL ROSTINI

kaotuse puhul

Töökaaslased Rimi Ülemiste Hüpermarketist

Avaldame siirast kaastunnet kolleeg Üllar Pauklinile ema

ÕIE REGINA PAUKLINI

surma puhul

AS Dateli kollektiiv

Avaldame sügavat kaastunnet Kaisale perega kallil ema

PILVI LEPIKU

surma puhul

K-Projekti töötajad

Sügav kaastunne Riinale kallil

IVO VARTSI

kaotuse puhul

TC Reval Ladies liikmed

Mälestame kauaaegset töötajat

ENE-ELGI TALVETIT

ja avaldame kaastunnet lähedastele

endised kolleegid Tallinna Veest

Südamlik kaastunne Kalle Pöderile õe

ANU PÕDER

kaotuse puhul

kolleegid SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla radioloogiakeskusest

10.01.1920-12.01.2013

ANNELIIS SIMM

Kallist helget ja hoolivat ristiema

mälestab Eneken perega

Avaldame sügavat kaastunnet Riina Vartsile abikaasa

IVO VARTSI

surma puhul

AS Edelaraudtee

Avaldame siirast kaastunnet Indrek Rohtmetsale ja Maria Mägi-Rohtmetsale kallil ema ja ämma

LAINE ROHTMETS

kaotuse puhul

Maria Mägi Advokaadibüroo

Armas Tiit ja lähedased. Leiname koos teiega, kui

IVO VARTS

lähed viimasele teekonnale

Mart ja Andres Reimer peredeg

Kateriine Mik perega

Siiras kaastunne Riina Vartsile kallil abikaasa

IVO VARTSI

kaotuse puhul

Jagame Sinu ja Su lähedaste leina

Eesti Energia AS

Kallid Riina ja Aneta ning Greta, avaldame teile siirast kaastunnet kallil abikaasa ja isa ootamatu lahkumise puhul

Ta elab edasi teie mälestustes ja enda poolt loodud

Kelli ja Innar

17

Kuulutused | Eesti Päevaleht | reede, 18. jaanuar 2013

Toimetaja: Anni Koppel, tel 680 4506, e-post: kuulutus@epi.ee

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 HolbyCity haigla: Pääsemine üle noatera (Inglise 2002)

09.55 Terevisioon*

11.55 MI*

12.25 Muusikadokk Meeletu orkaan. Rolling Stones, 2/2 (Inglise 2012)*

13.20 Foorum (subtiitritega)*

14.15 Kapital (subtiitritega)*

14.40 Kahekõne (subtiitritega)*

15.05 Ajalik ja ajatu: EELK peapiiskop Andres Pöder (ETV 2006)*

15.40 ETV kuld: Rock, 2*

16.10 Maahaigla: Kindel kui kalju (Inglise 2009)

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Õnne 13 (Eesti 2006)

17.40 Südameasi: Kaugel Aafrikast (Inglise 2007)

18.30 Aktuaalne kaamera

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 422

06.45 Garfield: Lemmikloomade keelatud. Peakokk

07.10 Kasskoer: Kasskoera film: suur vanematemüsteerium, 2

07.35 Pisipõnnide seiklused: Mustvalge linn

08.00 Reporter*

09.00 Roosa teemant*, 30

10.00 Keelatud vili*, 43

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5413

11.30 Kodutunne*

12.30 Parim enne*: Seda meest on Anne oodanud

13.00 Sae ei ole ükski*

13.30 Doktor Oz: Saladused supermarketis

14.30 Komissar Rex: Mõrvariik plaan

15.30 Punased roosid, 423

16.30 Keelatud vili, 44

17.30 Roosa teemant, 31

18.30 Kodus ja võõrsil, 5414

19.00 Reporter

20.00 Kuldvillak

TV3

06.15 Gormiti

06.40 Winxid

07.05 Käina-Kalle Kantpüks

07.30 Monsuno

07.55 Jõehobu Jõksu lood*

08.00 Kaunis Lola, 94*

08.55 Kirgede torm, 1549*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6389*

10.20 Au tööle 2*

10.50 Top Shop

11.05 Öhtusöök viiele 4, 64*

11.35 Põimitud hinged 1, 14*

12.10 Grace'i päästmine 3, 11

13.00 Dr House 6, 17: Lukustus*

19.00 Ringvaade

19.35 Kõõgikodanikud

20.05 Hercule Poirot: Rhodose kolmnurk (Inglise 1988)

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.30 Sport

21.40 Eesti film Soovide puu (Eesti 2009)

23.05 Pealtnägija*

00.00 Südameasi: Kaugel Aafrikast (Inglise 2007)*

00.45 Ringvaade*

01.24 ERR-i uudised

20.35 Galileo

21.30 Gaasikontroll

22.35 Unustamatu: Tagasitulek

23.30 Hirmude öö: Silm (SA/ Kanada 2008)

01.20 Särav täht (Prantsusmaa/ UK/ Austraalia 2009)

03.15 Reporter*

04.05 Mr Woodcock* (USA 2007)

05.30 Hea naine*

13.55 Selgeltnägijate tuleproov*

15.05 Vaprad ja ilusad, 6390

15.30 Lena, mu elu armastus, 13

16.30 Kaunis Lola, 95

17.25 Kirgede torm, 1550

18.25 Põimitud hinged 1, 15

19.00 Seitsmesed uudised

19.30 Öhtusöök viiele 4, 65

20.00 KINO3: Tülikas tita ja kolm idiooti (USA 1994)

21.50 Castle 2, 24: Surmav mäng

22.45 KINO3: Vahemehed (USA 2009)

00.53 TV3play.ee uudised

00.55 Suursaadik (USA 1984)

02.25 Aja meistrid

03.40 Seitsmesed uudised

04.05 Öhtusöök viiele 4, 65*

04.30 Lena, mu elu armastus, 13*

05.15 Seitsmesed uudised

05.40 Kirgede torm, 1039

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV 2

07.10 Arva ära, kui palju ma sind armastan (Kanada 2012)*

07.20 Beni ja Holly väike kuningriik (Inglise 2009)*

07.30 Stella ja Sam (Kanada 2011)*

07.45 Lastelavastus Pätu, 3/9 (ETV 1990)*

08.15 Lastetuba*

08.30 Kalailm*

09.00 Ringvaade*

10.05 Holby City haigla (Inglise 2002)*

11.00 Holby City haigla (Inglise 2002)*

12.00 Holby City haigla (Inglise 2002)*

13.00 Holby City haigla (Inglise 2002)*

14.00 Holby City haigla (Inglise 2002)*

14.58 ERR-i uudised

17.20 Smallville (USA 2007)*

18.00 Joonajutud (Kanada 2011)

18.20 Maša ja karu (Vene 2012)

18.30 Lastetuba

18.45 Suursilm (Inglise 2003)

18.55 Beni ja Holly väike kuningriik (Inglise 2009)

19.05 Stella ja Sam (Kanada 2011)

19.20 Aktuaalne kaamera (viipekeeles)

19.30 Aktuaalne kaamera (vene keeles)

20.00 Meri ja Orav (ETV 2009)

20.55 Minuscule (Prantsuse 2007)

21.00 Zeitgeist, 2/11 (USA 2008)*

21.40 Kuidas saada kangelaseks (Serbia 2007)

22.35 Erica (Kanada 2010)*

23.20 Troonide mäng (USA 2012)*

00.10 Protsess (Eesti 2010)*

00.30 Kärbestes veski (Eesti 2011)*

00.40 Eesti TOP 7*

01.30 ERR-i uudised

Kanal 11

05.45 Talisman, 61

06.30 Totaalne ärkamine!

09.00 Doktor Oz*: Köhtu trimmivad toidulisandid

09.55 Ellen*

10.50 Disainiduo Novogratz

11.20 Superlapsehoidja*

12.10 Top Shop

12.25 Lihtne, kiire, maitsevi!

12.55 10 aastat nooremaks USA*

13.25 Piinlikud kehad*: Viimane!

14.20 Südametukse, 79

15.20 Südametukse, 80

16.10 Superlapsehoidja

17.05 Naistekliinik, 75

18.00 Doktor Oz

19.00 Pilvede all

20.00 Ellen

21.00 Romantiline reede – Rachel abiellub (USA 2008)

23.05 Kamenskaja 2

00.00 Reporter

00.50 Naistekliinik*, 75

01.35 Pilvede all*

02.20 Eva Luna, 8

03.05 Klikitähed

03.30 Doktor Oz

04.15 Doktor Oz*

05.00 Reporter*

Kanal 12

06.30 Eesti kõige-kõige*

07.00 Reporter

08.00 Galileo*

08.30 Maa ilma kõige hämmastavamad videod*

09.20 Conan*, 19

10.10 Rannavalve

11.00 Jututuba

13.50 Kopteriässad*

14.45 Walker –Texase korralvur

15.35 Maa ilma kõige hämmastavamad videod

16.25 Merepatrull

17.15 Kopteriässad

18.10 Walker –Texase korralvur

19.00 Tuvikesed*

19.30 Tuvikesed*

20.00 Galileo

20.30 Driftikuningad, 2

21.00 Kaks ja pool meest*

21.30 Kuulsuste surmaheitlus

22.00 Viva La Bam, 14

22.30 Klikitähed

23.00 Madventures

23.30 Elajas

00.20 Kaks ja pool meest

00.45 Tuvikesed

01.10 Tuvikesed

01.35 Night Chat

05.00 Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Oled julge, kiire ja riskialdis, mistõttu su teod võivad kainest mõistusest ette jõuda. Suure töönaosusega hindad oma võimeid üle ning pärast põed kordasaadetud asjade pärast.

SÖNN Päevas võib sisalduda sõnum või märguanne sinu jaoks. Sa pead selle lihtsalt infomürast üles leidma ja enda jaoks lahti mõtestama.

KAKSIKUD Rõhk langeb rohkem grupisuhetele ja meeskonnatööle. Sinu roll mõnes rühmas või seltskonnas on tavalisest emotsionaalsen.

VÄHK Heal juhul on oodata mõnda põnevat sündmust või kohtumist omapärase tüübiga. Negatiivsel juhul on raske plaanidest kinni pidada.

LÖVI Tunned vajadust huvitavate mõttemängude järele. Seetõttu otsid riulist üles mõne raamatut või lähed külla mõnele omapärasele tüübile.

NEITSI Sinus küpseb selge arusaam sellest, et muutused on kindlasti vajalikud. Samal ajal puudub sul otsusekindlus, mis paneks asjad liikuma.

KAALUD Nostalgiliste mõjudega ja meeldiv, kuid eneseanalüüsile kallutatav päev. Kui sul on lapsed, siis täna saad nendega väga hea kontakti.

SKORPION Sinu põhjalikkus võib kergesti muutuda fanatismiks. Sa ei suuda lihtsalt niisama suhelda, vaid pead kõigest leidma varjatud tagamõtet.

AMBUR Kui oled seiklushimuline, siis õnnestub sul oma soov ka teoks teha. Kõik läheb üsna libedalt. Äri sfääris ole aga ettevaatlik riskide võtmisega, nagu ka ülemäära sinisilmse suhtumisega.

KALUKITS Võimalik, et ehitad seina enese ja teiste vahele. Samuti esitad nii endale kui teistele eba-reaalset suuri nõudmisi. Sa töötad selleks, et elada, mitte vastupidi!

VEEVALAJA Nendel päevadel peaks hästi edenema loominguline tegevus. Samuti sobiks osta müstilise sisuga raamatuid ja talismane/amulette.

KALAD Täna võiksid mõnele oma filosoofist sõbrale külla minna. Kindlasti pakuks temaga vestlemine sulle tõelist intellektuaalset nau-dingut.

ILM

Reede -16...-7
Kirdetuul 2–7 m/s

Laupäev -22...-5
Muutliku suunaga tuul 1–6 (13) m/s

Pühapäev -13...-2
Edela- ja läänetuul 4–10 m/s

Esmaspäev -12...-2
Põhjatuu 4–9 (13) m/s

RISTSÕNA

	ENDISE- AEGNE- KLAHV- INSTRU- MENT	PINNA- MOOT BEEBI	KEHA MOO- DUSTAVA AINE HULK AASIA RIIG	AJALOO- LINE PIIRKOND EUROOPAS	NÄKK RIIK EUROOPAS	KÄSELOTTI PÄNIUS PARFÜMEE- RIASSE RAHAUHIK	PIIBLI- TEGELANE ... POOL- SAAR (ukraains)	IRAANI UUDISTE- AGENTUUR RIIDESORT	ASTAAT JUHTMÕTE 3 x TÄHT
HOOG- TEGEVUS									
SATS, JAGU, TEGU									
TÕUKE- LEEVENDI									
ADJUTANDI OLANOOR									
RIIGIAMET- NIK ISLA- MIMAADES VAATAI									
HERA ÜM- MARDAJA KULA PIHALEPA VALLAS									
VEENE MEHENIMI OIGUS (ladina k.)									
EVIMA									
LÄÄGE									
NOVOŠTII (venepäi- sõjaväe- agenduur) LOOM (inglise k.)									
DISEL- KÜTUS									
TANTS									

ERKKI KÖLU PÄEVAANEKDODID

•• Professor Hagrid toob tundi üksisarviku ja pöördub klassi poole:

„Tüdrukud, astuge lähedale ja püüdke teda silitada. Poistel paigale jääda – üksisarvikud eelistavad naisekäsi.”

„Aga professor,” kostab poiste seast, „mida nad söövad?”

„Kurt oled või, Weasley? Ma ju ütlesin – eelistavad naisekäsi!”

•• Mees sõidab teise linna komandeeringsusse. Bussijaama tualettruumis märkab ta seinal kirja:

„Tüdrukud. Odavalt. Telefon: 510 6666.”

Mees otsustab lõbusalt aega veeta, eriti kuna teenus on odav. Ta helistab sellel numbril ja saab aadressi, kuhu taksoja sõita. Mees sõidab antud aadressile, maksab, väljub ja leiab end linnaservalt, läheduses vaid üks lagunenud maja. Maja ees teeb lõket vana räbaldunud riietes asotsiaal.

„Kuule, vanaisa, aga kus siin need... noh... prostituudid on?” küsib mees.

„Ma elan siin juba 15 aastat, aga pole veel ühtegi näinud,” vastab vanamees. „Aga sinusuguseid toovad taksojuhid siia vahel oma kümme tükki päevas.”

Meie maailm

VÄIKE NÕID

MEIE PLANEET : KOHTUMISED

Dilbert

SCOTT ADAMS

ÜHEL PÄEVAL MA TAHAKSIN IKKAGI ABIELLUDA, KUNA UURINGUD NÄITAVAD, ET ABIELUS INIMESED ON ÕNNELIKUMAD.

LOOGILISEM OLEKS SEDA TÕLGENDA DA, ET KES IKKA ÕNNETUSEHUNNIKUGA ABIELUS TAHAB OLLA?

SA AJAD MIND NÄRVI.

VÕTA SEDA KUI SÕBRALIKKU NÕUANNET, AGA ÄRA OTSI HINGESUGULAST.

SUDOKU Pappocom

Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

7	5		6				9
		9					4
		4		8		7	1
			3	6			7
		5				9	
4			1	2			
	8	2		1		6	
5						4	
6				5		7	1

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi: www.epl.ee/sudoku

Eelmise mängu lahendus:

2	1	3	8	7	4	5	6	9
8	6	9	1	5	3	7	2	4
7	5	4	9	2	6	3	1	8
9	8	2	6	4	7	1	3	5
5	3	6	2	9	1	8	4	7
4	7	1	3	8	5	2	9	6
1	4	7	5	3	9	6	8	2
3	9	8	7	6	2	4	5	1
6	2	5	4	1	8	9	7	3

Mis saab oksjonil müüdnud koerast?

Lemmik

Tiina Toomet, MTÜ
Teie Loomakliinikud

Olgu terminiks võõrandamine või oksjon, üleandmine või lihtlabane müük, koerale on tähtis saada sõbralik ja armastav kodu.

Valga paneb oksjonile Aleksandr Datšenkolt konfiskeeritud koerad. Võiks küsida, mis seal siis ikka nii väga imelikku on. Veidramaidki asju müüakse. Koer ongi seaduse silmis vallasasi, mitte olend või persoon. Koeral endal pole võimalik mingit arvamust avaldada. Tema läheb sinna, kuhu viiakse. Huvitav, kuidas garanteeritakse see, et kurikuulus Marge Arumäe ei saaks osaleda või kui osalebki, siis mitte võita? Või kui koerte endine omanik osaleb ja võidab?

Loomakaitseaduse paragrahvis on kirjas: „Loomaomanik, kellelt loom on käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt ära võetud, peab looma kas võõrandama või korraldama looma tapmise või hukkamise järelevalveametniku ettekirjutusega määratud tähtpäevaks, viisil ja tingimustel.” Seda Datšenko ei teinud. Edasi ütleb seadus: „Kui loom ei ole määratud tähtpäevaks võõrandatud, tapetud või hukatud, korraldab looma võõrandamise, tapmise või hukkamise järelevalveasutus asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.”

Ligi 200 koera ootab

Seda nüüd veterinaaramet Valga varjupaiga kaudu teebki. Edasi käib asi nii, et inimene vaatab internetis pilti, valib sobiva koera välja ja teeb hinna-pakkumise. Enampakkumise võitjaks kuulutatakse osaleja, kes tegi kõrgeima pakkumise või tegi samas suuruses pakkumise esimesena.

Ongi kõik. Koerad saavad uued kodud, omavalitsus oma kulutatud raha tagasi ja Valga varjupaik ruumid vabaks, et tegeleda nende koerte ja kassidega, keda iga päev kaotatakse ja leitakse. Hundid söönud ja lambad terved. Võibolla lähebki kõik kenasti ja kolmeteist arglikku neljajalgset saavad head kodud, aga väike mure siiski kriibib. Usun, et mitte ainult minu, vaid ka paljude teiste hinges.

Kõigepealt pole usutav, et oksjon suudaks välja sõeluda heade eeldustega loomapidajad. See polegi eesmärk. Oksjon hindab ainult pakkumise suurust ja kogu lugu. Teisisõnu, koer antakse kõige paksema rahakotiga jõmmile. Aga kui ei tulegi ühtegi pakkumist? Kas siis juhtub hoopis nii, et kõik loomad ostab haledusest „kassitädi”, kes hindab oma võimalusi üle ja kogu ring hakkab otsast peale? Mõne aja pärast tuleb minna neidsamu

Oksjonile pandud kolmeteistkümne koeraga saab tutvuda Valga kodutute loomade varjupaigas teispäevast reedeni kella 14– 17. Kirjalikke pakkumisi saab varjupaigale teha 24. jaanuarini, eelseks polnud tahetud veel ühtki koera.

Fotod: Hendrik Osula

koeri ja nendest tekkinud uut kolooniat võõrandama sellesinatsse „kassitädi” käest.

Lääne-Euroopas on suhtumine sellistesse inimestesse muutumas, sest on leitud, et tegemist pole mitte sotsiaalse hälbe, vaid meditsiinilise probleemiga. Nende inimeste karistamine ja neilt lihtsalt loomade äravõtmine ei anna piisavalt tulemusi. Kui selliseid inimesi ei ravita, tekitavad nad kibekähku uue koloonia.

Need ongi asjad, mida oksjonivastased kardavad – et niigi palju kannatanud

loomad satuvad vihma käest räästa alla. Seadusi tuleb loomulikult täita, aga loomakaitseaduse eesmärgiks peaks olema loomade heaolu. Ees-

ti riik võib uhkustada sellega, et iseseisvuse taastamise järel võttis riigikogu 1992. aastal esimese seadusena vastu loomakaitseaduse. Seda tehes soovisime ju, et loomad oleksid kaitstud, aga mit-

te seda, et paberi peal oleks kõik JOKK.

Valga varjupaiga töötajad loodavad väga, et inimesed, kes otsustavad oksjonilt koera hankida, on oma otsust hooliga kaalunud, et nad vähemalt vaataksid Varjupaikade MTÜ kodulehel olevat küsimustiku – selle täitmist vististi oksjonitingimustes nõuda ei saa –, räägiksid töötajatega ja võtaksid iga konkreetse koera kohta kuulda nende nõuandeid.

Statistika on praegu selline, et Tallinna hoiupaigas ootab uut kodu 52, Virumaal 31, Pärnus 28, Tartus 21, Kohtla-Järvel 18, Viljandis 16, Võrumaal 8, Haapsalus 2 ja Hiiumaal 1 koer. Valgas vajab peale oksjonikoerte kodu veel 8 koera. See tähendab, et ligi 200 koera üle Eestimaa ootab midagi. Neil on ükskõik, kas see midagi on võõrandamine või oksjon, üleandmine või lihtlabane müük. Neil on meie terminitest sügavalt savi. Neile on tähtis vaid see, mis nende terminitega kaasas käib. Kui see on sõbralik ja armastav kodu, on võõrandamine või minugi poolest „asendustäitmine” (ptüi, keel läheb sõlme) end õigustanud.

Ehk nagu ütles Valga varjupaiga juhataja Liina Ulm: „Koht, kuhu koer läheb, peab olema parem kui varjupaik ise.” ●

KOMMENTAAR

Koer läheb inimeseta rikki

Tiia Ariko

maaülikooli loomakliiniku
koerte käitumisnõustaja

Varjupaigas endale uut kodu ootav koer on koer. Lihtsalt koer. Nagu igal inimesel, nii on ka igal koeral oma iseloom, oma kogemused ja teadmised. Inimese käest me saame tema mineviku kohta küsida ja loota, et ta meile ei valeta. Koerte käest küsida ei saa, kuid plussiks on see, et enamasti „räägivad” nad oskajale suhtlejale tõtt.

Praegu Valga kodutute loomade varjupaigas oksjonil olevad 13 koera ei erine millegi poolest teistest koertest – neil on kõigil neli jalga, saba (mõnel küll üsna väike jupike), kaks kõrva ja kaks niisket silma. Natuke erilisem on nende minevik, kuid ka see ei ole midagi enneolematut.

Nad on olnud unustatud koerad, neil ei ole olnud inimest, kellega suhelda ja kellelt ini-

mestega suhtlemist õppida. Kui palju selliseid koeri elab Eestis veel? Aianurka unustatult, omanik vastu rinda tagumas, et koera koht on õues ja koeral peab olema koera elu. See ongi koerale ilma oma inimeseta.

Need 13 koera on inimest kohates pigem kahtlustaval ja äraootaval seisukohal. Mõni on juba õppinud, et inimesega on tore – saab aedikust välja ja antakse süüa ja sügatakse kõrva tagant. Mõni koer pigem väldib kontakti, kuid kui vaja, siis vaja ja laseb endaga kenasti toimetada. Hambaid nad inimese vastu ilma tõsise põhjuseta ei pane. Neil ei ole seda vaja läinud ja nad ei usu sellise teo otstarbekusse.

Koer on inimese loodud loom. Ta ei ole hunt. Hunt elab metsas. Koer elab inimesega koos. Mõni koer oskab elada ka ilma inimeseta, kuid paljud koerad lähevad ilma inimeseta rikki. Selliseid rikkis koeri saab parandada. Mitte alati, kuid sageli. Need 13 koera ootavad parandamist. Nad on selleks valmis, kuid neid võtta sooviv inimene peab meele pidama kuldset tõde, et parandada on märksa raskem kui lõhkuda.

-1- Noore pensionäri Ervin Abeli viivad töötötsingud kokku ema (Liia Laats) ja tütrega (Marika Samussenko). **-2-** Noor pensionär koos kuulsa näitleja Lisl Lindauga, kes mängis inimest tööbüroost. **-3-** Balletitantsija, porgandid ja hobused **-4-** Endine balletitantsija ja lendurivormis naine Kaadrid filmist

Filmiklassika

Andres Laasik
toimetaja

TSITAAT

Lendu lastud sõna

●● „Noorest pensionärist” läks lendu ja sai kuulsaks Lia Laatsi mängitud ema hüüatus: „Marika! Otsi endale uus ema!”

●● Lia Laats on aga kinnitanud, et tema mängitud krõbe ütlemine teda ennast ei peegelda. „Inimesena pole ma üldse selline. Pole kunagi võimukas olnud. Olin küll väga elav ja võin käe südamele panna, et halba pole mitte kunagi mitte kellelegi soovinud. Nendes filmides polnud absoluutselt midagi minust endast,” ütles Laats 2011. aasta novembris Õhtulehele.

FILMISARJA 40. FILM

„Noor pensionär”

- **Stsenaristid:** Sulev Nõmmik, Enn Vetemaa
- **Lavastaja:** Sulev Nõmmik
- **Operaator:** Harry Rehe
- **Kunstnik:** Silvia Mere
- **Helilooja:** Ülo Vinter
- Osades:**
- **Pukspuu** – Ervin Abel
- **Ema** – Lia Laats
- **Marika** – Marika Samussenko
- **Laine** – Leida Rammo
- **Leopold** – Helmut Vaag
- **Esilinastus** Eesti Televisioonis 1. jaanuaril 1973

Eesti filmiklassika

●● „Noor pensionär” tuleb müügile homme koos Eesti Päevalehe nädalalõpuväljaandega LP. Hind 4,99 eurot.

„Luikede järve” pensionil prints leiab oma valge luige

Kui Sulev Nõmmik alustas 1971. aastal „Noore pensionäri” võtteid, oli ta ise olnud juba üheksa aastat balletitantsijana pensionil ja samal ajal tänases mõttes noor, väge täis neljakümneaastane mees.

Kalju Saarekese klassis 1959. aastal Tallinna koreograafia-kooli lõpetanud Sulev Nõmmik oli Estonia teatri balletitrupis tantsija vaheajaga 1948.–1962. aastani. Juba enne tantsijakarjääri lõppu hakkas Nõmmik tundma huvi lavastamise vastu ja „Noore pensionäri” Pukspuuga sarnast olukorda tal polnud, et oleks seisnud ühel hetkel lõhkise küna ees, teadmata, mida peale hakata.

Sulev Nõmmiku anne jõudis filmi ja mõnes mõttes on ta meie filmikultuuris erandlik lavastaja – mitte ühtegi ebaõnnestumist. Kõik kolm tema tehtud filmi – „Mehed ei nuta”, „Noor pensionär” ja ka „Siin me oleme” – on saanud rahva armastuse osaliseks, kõik kolm komöödiat on olnud edukad.

Komöödia rütmitaju

Milles peitub Nõmmiku edu võti? Päril kindlasti on see seotud tema komöödiatunnetusega. Siin on aga peale isikupärase joonte vaja veel ka üldisi eeldusi ja need on komöödia puhul seotud rütmitajuga, mis oli Nõmmikul kui endisel tantsijal kahtlemata välja arenenud. Muide, ka Nõmmiku filmide stsenaristil Enn Vetemal oli muusikaalsusega kõik korras, on ju tema näol tegemist diplomeeritud heliloojaga, kes on kirjutanud peale romaanide ja näitemängude ka arvestatava hulga väärt muusikat.

Tantsulisus on Sulev Nõm-

miku filmiloomingu oluline tunnus. Oma professorirolli Sulev Nõmmik lausa tantsib maha. Selle rolli plastika on

Nõmmik on erandlik lavastaja: kolm komöödiat, mitte ühtegi ebaõnnestumist.

tähtsam kui sõnaline kujund. Sulev Nõmmiku filmide puhul saab päris kindlasti rääkida rol-

lijoonistest. Näitlejate füüsilistest tegelastest kasvavad kujundid, mis iseloomustavad filmi koomilisi karaktereid. Huvi-
taval on seejuures, et Nõmmiku filmide naistegelased on mängitud staatiliselt, nad on teist laadi kui koomilisi tantse esitavad mehed. See plastiline joonis on tänuväärt materjal filmilindil jäädvustamiseks. Sulev Nõmmiku loomin-

gu seos tantsuga avaldub just „Noore pensionäri” puhul väga huvitaval. Nimelt lõigati Eesti Telefilmis „Noore pensionäri” materjali põhjal kokku veel tein-negi samanimeline film. See oli lühem, kestis 25 minutit. Süžee oli veidi erinev, kuid tegelased olid põhilises samad. Ent mis kõige tähtsam: tegemist oli tummfilmiga. Seal olid küll tummfilmile omased kirjad, kuid põhiliselt arenes tegevus liikumiste najal, tegemist oli mahatantsitud looga. ●

Enn Vetemaa: see oli rohkem Nõmmiku lugu

●● Kas on väga vale näha „Noore pensionäri” nimirollis filmi lavastaja Sulev Nõmmiku kui sarnase karjääriga inimese *alter ego*-t?

Mingil määral on sellisel kujutlusel tööpoolest alust. On olemas eluloolised kokkulangevused. Lisaks on mis tahes teoses paa-aegu alati olemas autobiograafilisi jooni.

●● Kas Sulev Nõmmik tõi stenaariumi kirjutamisse ka oma isikliku kogemuse pensionil balletitantsijana?

Ta rääkis sellest. See on ikkagi eriline olukord, kui inimese läheb 35-aastaselt pensionile. Mõni elab nii vanana veel emaga koos.

Tema enda tantsijakarjäär kulg-es vaevaliselt, sest ta läks pak-suks ja peale selle käis ta ratsu-tamas. Tema õpetaja Anne Ekston keelas tal ratsutamas käia, sest ratsutamine ajab jalad kõve-raks. Nõmmik rääkis mulle, kuidas Ekston tuli maneeži keela-ma, kui ta seal parasjagu ratsu-

tas. Ekston oli võtnud kaasa korvi porganditega ja söötis terve selle korvitaie porgandeid hobustele.

„Noor pensionär” on jäänud minu jaoks kaugeks ja ma ei mäleta enam selle filmiga seotud üksikasju. Teiste koos Sulev Nõmmikuga tehtud filmidega – „Mehed ei nuta” ja „Siin me oleme” – on teisiti. Need on mulle rohkem lähedased. Seal oli minu roll suurem. „Noores pensionäris” oli aga Nõmmiku roll suurem. Selle filmi tegemine oli Nõmmiku ammune idee.

●● Kunstniku *alter ego* kaudu tahab looja kuulutada mitte niivõrd seda, milline ta on, kuivõrd seda, millisena ta tahab, et teda nähtaks. Kui palju oli Nõmmikus peidus „Noore pensionäri” Pukspuu karakteri lüürikat?

Sulev Nõmmik oli sisemiselt tööpoolest lüüriline. Igal juhul oli temas rohkem lüürikat kui Sulev Nõmmikus, keda teadis avalikus. Aga me ei rääkinud sellest omavahel.

Päril kindlasti ei saanud Nõm-

mik kanda kõiki oma isikupäraseid jooni filmi üle, sest Sulev Nõmmik ja Ervin Abel ei olnud sugugi sarnased. Abelil oli oma nägu. Kui sa oled seni peamiselt Kiirt mänginud, siis on raske ühel hetkel esitada Arnot või Imelikku.

●● „Noore pensionäri” koomilises võtmes soorollid tundusid sellelemaalise nõukogude ideoloogia pilana. Miks on selle koomika paraboolid kõvenenud, selle asemel et koos nõukogude pärandiga hajuda?

Soorollide küsimus on tegelikult inimese igavene küsimus. Ühiskonnad muutuvad tegelikult kiiremini kui inimene. Soorollide probleemid on olnud inimestel juba siis, kui nad koopas elasid.

Ma ei arva, et seoses soorollide vastuvõetuga õnnestuks siin mingeid ühiskondlikke parallele tõmmata. „Noore pensionäri” aja soorollid ei erine väga palju praegustest. Hiljaaegu lugesin, et feminism on üks tänapäevane marksismi erivorm.

LEHT + DVD

●●● Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastoid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastoid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.lee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetus: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.lee
Eesti uudised 680 4400, kohalikud uudised 322 3487, välis uudised 680 4455, Äri-leht 680 4400, arvamus 680 4450, kultuur 680 4470, sport 680 4490. Tellimine 680 4444, tellimine välismaale KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, reklaam 680 4500. EPL Online www.epl.lee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

